

OBSAH

1. Identifikácia organizácie 4
2. Zhodnotenie činnosti organizácie 5
3. Kontrakt organizácie so zriaďovateľom a jeho plnenie za rok 2021 7
4. Rozpočet organizácie 41
5. Prostriedky Európskej únie a na spolufinancovanie 52
6. Personálne otázky 52
7. Záver 58
8. Prílohy 59

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov: Slovenská národná knižnica

Sídlo: Námestie J. Čigera Hronského 1, 036 01 Martin

Rezort: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Forma hospodárenia: Štátna rozpočtová organizácia

Identifikačné číslo organizácie: 36138517

Dátum zriadenia organizácie: 1. júl 2000

Internetová stránka: www.snk.sk

Telefón: 043/245 11 31

E-mail: snk@snk.sk

Štatutárny zástupca: Ing. Katarína Krištofová, PhD., generálna riaditeľka

Členovia vedenia organizácie spolu s uvedením funkcie k 31. 12. 2021

Ing. Katarína Krištofová, PhD. – generálna riaditeľka

Ing. Eva Cetlová – riaditeľka kancelárie generálneho riaditeľa

Ing. Ivana Kostrabová – poverená zastupovaním riaditeľa odboru financií a plánovania

Ing. Ladislav Remenáč – riaditeľ odboru prevádzky a investícií

Ing. Filip Vaněk – riaditeľ odboru e-Stratégia

PhDr. Ľudmila Rohoňová – riaditeľka odboru národná bibliografia

Mgr. Zuzana Prachárová – riaditeľka odboru služby

Ing. Martina Bajzиковá, PhD. – riaditeľka odboru ochrana fondov

Mgr. Zdenko Ďuriška – riaditeľ odboru správy a výskumu pôvodných prameňov

PhDr. Agáta Klimeková, PhD. – riaditeľka odboru správy a spracovania HKD a HKF

Mgr. Zuzana Prachárová – riaditeľka odboru knižničný inštitút

Detašované pracoviská Slovenskej národnej knižnice pre verejnosť

Literárne múzeum

M. R. Štefánika 11, 036 01 Martin

Telefón: 043/245 16 10, 245 16 01

E-mail: literarne.muzeum@snk.sk

Slovanské múzeum A. S. Puškina

958 42 Brodzany

Telefón: 038/245 26 50, 245 26 51

E-mail: slovanske.muzeum@snk.sk

Odbor správy HKD a HKF, pracovisko Oponice

956 14 Oponice 271

Telefón: 0915 851 883

E-mail: appony.kniznica@snk.sk

Termín konania verejného odpočtu: 17. máj 2022 o 14:00 h.

Miesto konania verejného odpočtu: Slovenská národná knižnica, Námestie J. Čigera Hronského 1, 036 01 Martin

Správa o činnosti a hospodárení Slovenskej národnej knižnice za rok 2021 je zverejnená na adrese:5

2. ZHODNOTENIE ČINNOSTI ORGANIZÁCIE

V uplynulom roku Slovenská národná knižnica (SNK) systematicky realizovala všetky úlohy, ktoré jej vyplývali z kontraktu č. MK – 1906/2020-421/22 764 na rok 2021, uzavretého medzi Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky a Slovenskou národnou knižnicou (ďalej len „kontrakt“).

V súvislosti s pretrvávajúcim pandémie COVID-19 a vyhlásením mimoriadnej situácie na území SR, ako aj v súvislosti s následnými opatreniami Úradu verejného zdravotníctva SR, ktoré boli prijaté na zamedzenie šírenia tohto ochorenia, boli služby v sídelnej budove SNK, Literárne múzeum SNK v Martine, Slovanské múzeum A. S. Puškina v Brodzanoch a Aponiovská knižnica v Oponiciach **pre verejnosť značnú časť roka zatvorené** alebo poskytovali svoje služby v obmedzenom režime.

Ťažisko pôsobenia sa v roku 2021 presunulo do virtuálneho priestoru. Sociálna a fyzická izolácia boli aj v tomto roku pre nás impulzom na neustále zvyšovanie zdigitalizovaného obsahu v **Digitálnej knižnici SNK** (onk.snk.sk). Tá **zaznamenala výrazný nárast počtu zobrazených dokumentov (49 061), ako aj počtu registrovaných používateľov (12 670). Katalóg digitálnej knižnice** (dikda.snk.sk) **zaznamenal 121 655 vstupov, čo je o 44 % viac ako v roku 2020.** Pretrvávala aj zvýšená aktivita SNK na sociálnych sieťach, čo sa naďalej pozitívne odrážalo na náraste počtu sledovateľov a zobrazení príspevkov. SNK denne poskytovala podporu, prinášala námety na čítanie a vzdelávanie, propagovala služby poskytované online. Ponúkla aj nové interaktívne formáty zábavy a poznania. Práve prostredníctvom sociálnych sietí sa zapojila do celoslovenských aktivít *Týždeň slovenských knižníc*, *Noc múzeí a galérií*, celoštátnej postupovej súťaže a výstavy amatérskej fotografickej tvorby *AMFO 2021* a do nadnárodnej aktivity *Museum Week*. Metodické semináre, ako aj 2 z pripravených **4 vedeckých konferencií** *Remeslo a kniha* a *Veda a jej rozvoj v zrkadle pamiatok knižnej kultúry* boli presunuté do online priestoru. Nová stránka dikda.eu ponúkla verejnosti **novinku – 2 online výstavy: P. O. Hviezdoslav – Cestou života a *Najstaršie učebnice a učebné texty do roku 1777.* Zlepšenie epidemiologickej situácie počas neskorých jarných až skorých jesenných mesiacov nám umožnilo pripraviť pre verejnosť **množstvo kultúrno-výchovných akcií.** Literárne múzeum SNK pre svojich návštevníkov pripravilo **3 výstavy.****

Ku koncu roka 2021 sme evidovali **8 927 aktívnych používateľov** a **149 409 výpožičiek.**

Zamestnanci SNK pracovali na **8 vedeckovýskumných úlohách.** Výsledky ukončených úloh boli zverejnené v odborných publikáciách, čím sa naplnili ukazovatele edičnej činnosti SNK. V rámci nadnárodných aktivít sa SNK zapojila do **3 medzinárodných projektov.** Metodickú činnosť zamerala v tomto roku najmä na aktivity súvisiace s pretrvávajúcou pandémiou a online vzdelávanie. Pravidelne knižnice usmerňovala a koordinovala najmä prostredníctvom svojho webového sídla a pre knihovníkov pripravila **25 vzdelávacích podujatí.**

Na zabezpečení udržateľnosti národného projektu Digitálna knižnica a digitálny archív (NP DIKDA) v rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti (OPIS) – Prioritná os 2 (PO2) sa podieľajú viaceré pracoviská SNK. Ťažisko činnosti sa realizovalo v Konzervačnom a digitalizačnom centre SNK (KaDC SNK) vo Vrútkach. V roku 2021 bolo komplexne pripravených a zabezpečených na digitalizáciu **52 533 dokumentov** z depozitov SNK, čo je o 8 033 dokumentov viac, ako bolo naplánované. Naskenovaných bolo celkovo **44 097 objektov**, čo je o **3 297 objektov viac, ako bolo naplánované.**

Najzročnejšou akciou roka (v sume 168 452 €) bola **sanácia základov a obvodového muriva proti vlhkosti na vonkajších i vnútorných stenách budovy kaštieľa v Brodzanoch**, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou SR. Na príľahlej Friesenhofovej knižnici sa podarilo **opraviť krov a položiť novú strešnú krytinu** v celkovej sume 29 421€. Žiaľ, niektoré ukazovatele z vyššie uvedených dôvodov nebolo možné optimálne naplniť. Služby Literárneho archívu v roku 2021 využilo **646 bádateľov**, čo je o 104 používateľov menej, ako bolo pôvodne naplánované. Zo zbierok a fondov Literárneho archívu SNK bolo vypožičaných **56 194 archívnych dokumentov**, čo je o 3 806 dokumentov menej, ako bolo naplánovaných. Pracovníkom tohto oddelenia sa podarilo spracovať **18 373 z naplánovaných 19 600 archívnych dokumentov.**

Jednotlivo kontrahované činnosti SNK sú podrobne opísané v nasledujúcej kapitole.

3. KONTRAKT ORGANIZÁCIE SO ZRIAĐOVATEĽOM A JEHO PLNENIE

V závere roka 2020 bol schválený a podpísaný kontrakt č. MK – 1906/2020-421/22 764 na rok 2021 medzi Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky a Slovenskou národnou knižnicou.

Kontrakt sa uzatvára v súlade so zriaďovacou listinou prijímateľa na poskytovanie verejných služieb a realizáciu nasledovných činností:

- * výkon odborných knižničných činností podľa zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. (ďalej len „knižničný zákon“),
- * výkon základných odborných činností múzeí podľa zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,
- * archívna činnosť podľa zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 216/2007 Z. z.,
- * vedeckovýskumná činnosť,
- * zabezpečenie financovania udržateľnosti projektov implementovaných v Operačnom programe Informatizácia spoločnosti – PO2,
- * sprístupňovanie kultúry a podpora návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov.

Objem finančných prostriedkov krytých kontraktom bol poskytnutý na plnenie vyššie uvedených činností (podľa článku III, ods.2) v celkovej sume 10 865 959 €.

V marci 2021 bol podpísaný dodatok č.1 ku kontraktu MK – 1906/2020-421/22 764 na rok 2021 z dôvodu realizácie prioritných projektov:

- * Akvizícia zbierkových predmetov do fondu Slovanského múzea A. S. Puškina a Literárneho múzea SNK – vo výške 13 600 €,
- * Rozšírenie úložných kapacít SNK na uchovávanie písomného kultúrneho dedičstva prestavbou objektu č. 1 v detašovanom pracovisku SNK vo Vrútkach na depozity (PD) – vo výške 80 592 €.

Dodatkom č. 2 kontraktu MK – 1906/2020-421/22 764 na rok 2021 boli zohľadnené všetky rozpočtové opatrenia, ktoré boli organizácii vydané v roku 2022.

Analýza čerpania kontrahovaných ukazovateľov

Kontrahované ukazovatele	Kontrahovaná suma (v €)	Skutočnosť (v €)
Bežné výdavky (BV)	8 863 915	8 787 972
Kapitálové výdavky (KV)	13 600	13 600
Spolu	8 877 515	8 801 572
Príjmy	135 000	135 942

Skutočné bežné výdavky vo výške 8 787 972 € boli za sledované obdobie v porovnaní s kontrahovanými výdavkami vo výške 8 863 915 € splnené na 99,1 %, kapitálové výdavky v porovnaní s kontrahovanými boli čerpané na 100 %, vo finančnom vyjadrení čiastkou 13 600 €.

Zníženie pôvodne kontrahovaných výdavkov bolo ovplyvnené predovšetkým mimoriadnou situáciou a z nej vyplývajúcich opatrení súvisiacimi s pandémiou COVID-19 (zatvorenie pracovísk SNK pre verejnosť, prípadne obmedzenie služieb pre verejnosť, neuskutočnenie plánovaných akcií).

Príjmy dosiahnuté v roku 2021 vo výške 135 942 € predstavujú plnenie na 100,7 % v porovnaní s kontrahovanými príjmami 135 000 €. Podrobnejšie informácie o dosiahnutých príjmoch sú komentované v časti 3.1 správy.

Činnosť/projekt	Kontrahované výdavky (v €)	Skutočné výdavky spolu (v €)	Finančné krytie (v €)			
			zo ŠR	Mimorozp. zdroje	Spolu	
Výkon odborných knižničných činností	5 455 566	5 278 269	5 278 269	0	5 278 269	60
Výkon základných odborných činností múzeí	763 751	753 519	753 519	0	753 519	9

Archívna činnosť	296 681	271 420	271 420	0	271 420	3
Vedecko- výskumná činnosť	139 260	109 853	109 853	0	109 853	1
Zabezpečenie financovania udržateľnosti projektov	2 222 257	2 388 511	2 388 511	0	2 388 511	27
Sprístupňovanie kultúry a podpora návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov	0	0	0	0	0	0
Spolu	8 877 515	8 801 572	8 801 572	0	8 801 572	100

Priebežné hodnotenie plnenia indikátorov Kontraktu č. MK – 1906/2020 - 421/22/764 na rok 2021 uzavretého medzi MK SR a SNK

Kontrahovaná činnosť	Indikátor	Kontrahovaná hodnota indikátoru na rok 2021	Plnenie k 30.6.2021	Plnenie k 31.12.2021
Odborné knižničné činnosti				
Rozšírenie knižničného fondu SNK kúpou	Počet k. j.	1 500	824	1 713
Absenčné a prezenčné výpožičky z fondov SNK	Počet výpožičiek	100 000	72 518	149 409
Zabezpečenie počtu aktívnych používateľov minimálne	Počet osôb	8 000	3812	8 927
Zabezpečenie počtu návštevníkov knižnice minimálne	Počet osôb		14 436	30 038
Celkové rozšírenie knižničného fondu	Počet KJ	20 000	7 850	20 229
Celý prírastok knižničných jednotiek bol automatizovane spracovaný			7 850	20 229
Múzejné činnosti				
Realizácia výstav	Počet výstav	2	0	3
Realizácia kultúrno-výchovných aktivít	Počet aktivít	8	3	12
Odborné ošetrovanie zbierkových predmetov	Počet predmetov	400	132	505
Spracovanie zbierkových predmetov v CEMUZ	Počet predmetov	500	267	683
Archívne činnosti				
Služby bádateľom	Počet bádateľov	750	285	646 *
Archívne rešerše	Počet vypracovaných rešerší	20	27	49
Výpožičky z fondov a zbierok LA SNK	Počet archívnych dokumentov	60 000	15 285	56 194 *
Príprava archívnych dokumentov na digitalizáciu	Počet archívnych dokumentov	800	424	800
Spracovanie archívnych dokumentov	Počet spracovaných dokumentov	19 600	7 291	18 373 *
Vedecko-výskumná činnosť				
Práca na vedecko-výskumných úlohách	Počet úloh	8	8	8
Autorské zabezpečenie publikácií (oblasť knižničného výskumu, múzejníctva, bibliografie a biografistiky)	Počet publikácií	6		6
Budovanie vlastných	Počet	3 500	2 240	3 520

elektronických databáz (bibliografické a biografické)	spracovaných dokumentov			
Organizácia vedeckých podujatí	Počet podujatí	4	3	4
Činnosti v rámci udržateľnosti NP DIKDA v OPIS – OP2				
Digitalizácia písomného kultúrneho dedičstva	Počet objektov	40 800	24 452	44 097
z toho Konzervačný fond	Počet objektov	38 000	23 033	41 203
z toho HKD a HKF	Počet objektov	2 000	1 137	2 094
z toho archívne dokumenty Literárny archív SNK	Počet objektov	800	282	800
Očista a prípadné konzervovania a reštaurovanie objektov	Počet objektov	44 500	29 946	52 533
Digitálny obsah sa nepretržite ingestuje do Katalógu digitálnej knižnice SNK.			áno	áno

* merateľný ukazovateľ nebol splnený v súvislosti s pretrváváním pandémie ochorenia COVID-19 a vyhlásením mimoriadnej situácie na území SR, ako aj v súvislosti s následnými opatreniami Úradu verejného zdravotníctva SR, ktoré boli prijaté na zamedzenie šírenia tohto ochorenia. Študovňa Literárneho archívu bola v roku 2021 zatvorená 128 dní, po zvyšok roka poskytovala služby v obmedzenom režime.

ODBORNÉ KNIŽNIČNÉ ČINNOSTI SNK

Akvizícia

Oddelenie dopĺňovania a oddelenie spracovania seriálov Národnej bibliografie SNK kompletne zabezpečujú súbežné a retrospektívne dopĺňovanie knižničných fondov SNK neperiodickými a periodickými dokumentmi (tradičnými spôsobmi akvizície – povinné výtlačky, domáca kúpa, zahraničná kúpa, dary, medzinárodná výmena, rezervné fondy, bezodplatný prevod) a ich spracovanie v knižnično-informačnom systéme Virtua. **Celkový prírastok neperiodických a periodických dokumentov za rok 2021 bol 20 229 knižničných jednotiek (KJ).**

Na základe zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 535/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 212/1997 zo dňa 03. 07. 1997 o povinných výtlačkoch periodických a neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel, SNK v roku 2021 získala **16 612 povinných výtlačkov**. Urgovaných bolo 98 povinných výtlačkov neperiodických titulov a povinné výtlačky zo 108 periodických titulov (184 čísiel). V júli 2020 prijatý zákon č. 198/2020 Z. z. aj v roku 2021 negatívne ovplyvnil počet získaných povinných výtlačkov. Prostredníctvom medzinárodnej výmeny dokumentov a zahraničnej kúpy sa získavali najmä zahraničné slovaciká a výberovo dokumenty z profilových odborov SNK. V roku 2021 oddelenie spolupracovalo so 162 výmennými partnermi na celom svete. Prostredníctvom **medzinárodnej výmeny dokumentov** SNK získala **501 KJ** a prostredníctvom **zahraničnej kúpy 1 235 KJ**. Ide najmä o zahraničné slovaciká, dokumenty z profilových odborov, ako aj encyklopedické a slovníkové publikácie. Významná je výmena periodík, ktoré sa vďaka tejto forme akvizície dajú často získať za nižšie finančné náklady ako v prípade predplatného. **Domácou kúpou** bolo získaných **478 KJ**. Ide najmä o dokumenty, ktoré boli získané pre univerzálnu študovňu SNK a do príručných knižníc jednotlivých odborných pracovísk knižnice. Pri kúpe týchto dokumentov boli s niektorými dodávateľmi dohodnuté zľavy. Zároveň sa týmto spôsobom získali slovacikálne dezideráta. Významný podiel na výške financií v rámci domácej kúpy má už tradične predplatné za periodiká. Dary starších titulov sú jedným zo zdrojov retrospektívneho dopĺňovania fondov, ktoré je zamerané predovšetkým na získavanie slovacikálnych deziderát, **náhrad za stratené**, resp. poškodené exempláre (**50 KJ**). **Darom** bolo získaných **476 KJ**. Z interných zdrojov (rezervné fondy) bolo zaradených do knižničných fondov SNK **547 KJ**, bezodplatným prevodom pribudlo **380 KJ**.

Neperiodické dokumenty – prírastky do knižničného fondu	Počet KJ
Povinné výtlačky	13 006
Dary	337
Medzinárodná výmena dokumentov	437
Zahraničná kúpa	1 141
Domáca kúpa	475
Rezervné fondy	516
Bezodplatný prevod	364
Spolu	16 276

Periodické dokumenty – prírastky do knižničného fondu	Počet KJ
Povinné výtlačky	3 606
Dary	139
Medzinárodná výmena dokumentov	64
Zahraničná kúpa	94
Domáca kúpa	3
Rezervné fondy	31
Bezodplatný prevod	16
Spolu	3 953

Finančné náklady na nákup neperiodických a periodických knižničných dokumentov

Nákup neperiodických a periodických knižničných dokumentov	Náklady (v €)
Domáca kúpa	36 248,35
Zahraničná kúpa	81 675,45
Kúpa pre výmenu	11 206,49
Spolu	129 130,29

Národná agentúra ISBN a ISMN

Národná agentúra ISBN a ISMN vykonávala funkciu sprostredkovateľa medzi vydavateľským, knižným a knižničným prostredím. V roku 2021 sa do systému medzinárodného štandardného číslovania kníh (ISBN) prihlásilo **333 nových vydavateľov** (medzi nimi sú organizácie, ale aj súkromné osoby). Z celkového počtu vydavateľov registrovaných v Národnej agentúre bolo v uplynulom roku **aktívnych 1 959 vydavateľov** (vydavatelia, ktorí požiadali o pridelenie čísla ISBN). Informácie o nahlásených tituloch sa mesačne zverejňovali na webovej stránke SNK. Správnosť čísel ISBN a ISMN bola skontrolovaná pri **7 196 tituloch** (tlačené dokumenty, elektronické zdroje online, offline). Počet urgencií titulov s prideleným číslom ISBN bol 468.

Národná agentúra vykonáva od roku 2014 v spolupráci s Univerzitnou knižnicou v Bratislave funkciu Národnej registračnej agentúry pre URN:NBN. V uplynulom roku neboli realizované žiadne požiadavky o pridelenie tohto prefixu.

Štatistika činnosti NA ISBN a ISMN

Národná agentúra ISBN a ISMN	Počet čísel
Pridelené ISBN	12 002
Pridelené ISMN	66
Počet nových vydavateľov	333
Urgované čísla ISBN/ISMN (titulov)	468

Bibliografia a katalogizácia

Národná bibliografia SNK priebežne odborne spracovávala knižničné dokumenty rôznych typov – monografie, špeciálne druhy dokumentov, články a seriály. Túto odbornú činnosť prehľadne sumarizujú nasledujúce tabuľky

Knihy a špeciálne dokumenty	Počet KJ/BIB záznamov
Katalogizácia a bibliografické spracovanie prírastkov do fondov SNK	8 975
Monografie pripravené a odoslané na digitalizáciu	15 000
Rekatalogizácia monografií	17 287
Rekatalogizácia grafických dokumentov	4 714
Deduplikácia	75 101
Editácia a systémová reindexácia BIB záznamov pre potreby DK SNK	202 436
Import a bibliografická editácia BIB metadát digitálnych objektov do KIS Virtua	40 756
Kontrolované exporthy BIB metadát DO do CAIR a NRA	16 354
Selekčná identifikácia voľných a obchodne nedostupných diel v ONK SNK	30 587
Kontrolované exporthy AUT a BIB metadát do VIAF/OCLC	98 000/2 998 000

Seriály	Počet KJ/BIB záznamov
Katalogizácia prírastkov do fondov SNK	3 953 KJ
Rekatalogizácia	356 KJ
Deduplikácia	8 407 BIB z.
Editácia a reindexácia BIB záznamov pre potreby DK SNK	496 BIB z.
Seriály odoslané na digitalizáciu	4 890 KJ (t.j. 25 019 výtlačkov)

Knižnično-informačné služby

V roku 2021 SNK poskytovala používateľom výpožičné, konzultačné, referenčné, rešeršné, reprografické a lektorské služby.

K 31. 12. 2021 mala **8 927 aktívnych používateľov** a zaznamenala **149 409 výpožičiek (bez MVS a MMVS)**.

Štruktúra výpožičiek podľa typu

V roku 2021 SNK poskytovala používateľom výpožičné, konzultačné, referenčné, rešeršné, reprografické a lektorské služby.

K 31. 12. 2021 mala **8927 aktívnych používateľov** a zaznamenala **149409 výpožičiek (bez MVS a MMVS)**.

Štruktúra výpožičiek podľa typu

Typ výpožičky	Počet výpožičiek
Požičovňa (výpožičky cez KIS Virtua)	87108
Univerzálna študovňa	5449
Študovňa mikrofilmov	740
Multimediálna študovňa	171
Historický knižničný fond	601
Výpožičky e-books	169
Počet zobrazení v Katalógu digitálnej knižnice a Digitálnej knižnici SNK	55171
Spolu	149409

V rámci medziknižničnej výpožičnej služby (MVS) a medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby (MMVS) boli poskytované a zabezpečované výpožičky dokumentov v tlačenej, xeroxovej a elektronickej forme. K 31. 12. 2021 SNK zrealizovala spolu **12893 MVS výpožičiek**, z toho bolo 10324 výpožičiek kníh a 306 kópií článkov.

Typ transakcie	Počet výpožičiek	Počet článkov	Počet strán xerokópií	Počet strán digitálnych kópií
Z fondov SNK iným knižniciam	9766	2509	271	10679
Z iných knižníc	558	60	33	448
Spolu	10324	2569	304	11127

K 31. 12. 2021 bolo zrealizovaných spolu **1344 MMVS**, z toho bolo 1004 výpožičiek kníh a 340 kópií článkov.

Typ transakcie	Počet výpožičiek	Počet článkov	Počet strán xerokópií	Počet strán digitálnych kópií
Zo zahraničných knižníc	957	303	454	1565
Zo SNK pre zahraničné knižnice	47	37	14	213

Spolu	1004	340	468	1778
-------	------	-----	-----	------

Konzultačné a referenčné služby sa v roku 2021 zameriavali predovšetkým na poskytovanie bibliografických a faktografických informácií používateľom, a to osobne, telefonicky alebo písomne. V rámci osobných a telefonických konzultácií bolo používateľom poskytnutých celkovo **16598 bibliografických a faktografických informácií**.

Referenčné služby – ústne	Počet poskytnutých informácií
Oddelenie výpožičných služieb a MVS	10643
Oddelenie študovní	3729
Oddelenie informačných služieb	2226
Spolu	16598

V sledovanom období zamestnanci SNK písomne odpovedali na **16 657 otázok** zaslaných elektronicky alebo klasickou poštou.

Referenčné služby – písomné	Počet poskytnutých informácií
Oddelenie výpožičných služieb a MVS	8626
Oddelenie študovní	1746
Oddelenie informačných služieb	5712
Portál Spýtajte sa knižnice	573
Spolu	16657

Do portálu služby Spýtajte sa knižnice sa v roku 2021 zapojilo 22 knižníc. Prostredníctvom portálu bolo zodpovedaných 573 otázok.

SNK v roku 2021 vypracovala **4672 rešerší**.

Od 01. 03. 2018 SNK administratívne spravovala a sprístupňovala v rámci národnej licencie elektronických zdrojov (NL EIZ) tri multiodborové databázy. Do NL EIZ bolo k 31. 12. 2021 zapojených **105 knižníc**. Databázy od spoločnosti Gale v NL EIZ boli od začiatku roka 2021 vzhľadom na situáciu s COVID 19 voľne dostupné verejnosti aj mimo priestorov knižnice. V máji 2021 prebehlo online školenie Databázy od spoločnosti Gale, ktorého sa zúčastnilo 54 účastníkov. Od októbra 2021 mala SNK k dispozícii skúšobný prístup do databázy Gale Reference Complete. Národná licencia EIZ bola k 31.12. 2021 ukončená.

Využívanie databáz GALE – používatelia SNK

Databáza	Počet vstupov	Počet stiahnutých dokumentov	Počet vyhľadávaní
Academic OneFile	955	2446	3483
General OneFile	409	663	1620
Custom Journals	381	12	1456
Gale Reference	758	89	2470

Complete			
SPOLU	2503	3210	9029

V roku 2021 SNK poskytovala prístup k **elektronickým informačným zdrojom** (EIZ) z týchto databáz:

- databázy Academic OneFile, General OneFile, InfoTrac Custom Journal (NL EIZ),
- 9 databáz prístupných cez softvér NAVIGA (projekt Informácie pre inovácie),
- databáza SpringerJournal (projekt NISPEZ),
- databáza STN online,
- 4 patentové databázy (EPAB, EPB, GBI, BETA).

Okrem toho sprístupnila v rámci dočasného skúšobného prístupu 6 svetových databáz:

- MLA International Bibliography (EBSCO)
- Encyclopedia of Slavic Languages and Linguistics Online (Brill)
- Book History Online (Brill)
- World Biographical Information system Online (De Gruyter)
- Infobanka (Česká tisková kancelář)
- Gale Reference Complete (Gale v rámci NL EIZ)

Pre registrovaných používateľov bol v priestoroch sídelnej budovy sprístupnený až na úroveň plného textu.

	Počet vstupov	Počet zobrazených dokumentov	Počet vyhľadávaní
Digitálna knižnica SNK	12670	49061	36664
Katalóg digitálnej knižnice	121655	6110	28206
Spolu	134325	55171	64870

Odbor služby poskytuje používateľom **3 študovne** – univerzálnu, multimedialnu a mikrofilmovú. V roku 2021 ich navštívilo **2006 používateľov**, z toho 1367 používateľov navštívilo univerzálnu študovňu.

Fond univerzálnej študovne bol v roku 2021 rozšírený o **589 kníh, 3511 čísel slovenských periodík, 1382 čísel zahraničných periodík a 127 čísel knihovníckych periodík**. Normy STN sú sprístupňované online, v sledovanom období bolo zaznamenaných 123 vstupov.

Univerzálna študovňa	Počet
Počet návštevníkov	1367
Prístup na verejný internet	191
Výpožičky periodík	3503
Výpožičky kníh	1946

Multimedialna študovňa SNK je zameraná na sprístupňovanie elektronických dokumentov (CD) a periodík z oblasti audiovizuálnej a digitálnej techniky. V roku 2021 bol jej fond rozšírený o **303 elektronických dokumentov na CD nosičoch**.

Multimediálna študovňa	Počet
Počet návštevníkov	201
Výpožičky CD	67
Výpožičky periodík	104
Počet skenov	9014

V študovni mikrofilmov sú používateľom sprístupnené dokumenty z fondov SNK (prevažne staršie periodiká). Pre potreby používateľov bolo z mikrofilmového materiálu vytvorených **5230 skenov a 1488 xerokópií**.

Mikrofilmová študovňa	Počet
Počet návštevníkov	260
Počet sprístupnených mikrofilmov	740

Reprografické služby z fondu SNK

Reprografické služby	Počet
Počet skenov z fondu SNK	33294
Počet xerokópií z fondu SNK	10848

V roku 2021 využilo lektorské služby 197 účastníkov v rámci 7 prednášok online a 1 exkurzie. K 31. 12. 2021 odbor služby zaregistroval 30 038 návštev.

Stránku webového portálu **Online katalóg SNK** navštívilo v minulom roku **284902 používateľov**.

V súvislosti s pretrvávaním pandémie ochorenia COVID-19 a vyhlásením mimoriadnej situácie na území SR, ako aj v súvislosti s následnými opatreniami Úradu verejného zdravotníctva SR, ktoré boli prijaté na zamedzenie šírenia tohto ochorenia, neboli služby v sídelnej budove SNK používateľom poskytované v nasledujúcich termínoch:

* od 01. 01.2021 do 30. 05. 2021 boli všetky študovne SNK pre verejnosť zatvorené (102 pracovných dní),

* od 25. 11. do 16. 12. 2021 boli všetky študovne SNK pre verejnosť zatvorené (16 pracovných dní).

Dokopy boli **študovne zatvorené pre verejnosť 118 pracovných dní**. Okrem toho z dôvodu opráv bola **Univerzálna študovňa SNK** zatvorená pre verejnosť aj v čase od 01. 07. do 03. 09. 2021, **t. j. 43 pracovných dní – t. j. v roku 2021 bola zatvorená 161 pracovných dní**.

Spracovanie a správa HKD a HKF

SNK – odbor správy a spracovania historických knižničných dokumentov (HKD) a historických knižničných fondov (HKF) zabezpečuje a koordinuje činnosti a postupy v oblasti správy a spracovania historických knižničných dokumentov a fondov. Zameriava sa na evidovanie knižného kultúrneho dedičstva v rámci krajiny (pasportizácia) a uchováva, ochraňuje a sprístupňuje osobné, šľachtické a korporatívne historické fondy v SNK. Z hľadiska sprístupňovania knižných kultúrnych pamiatok z historických knižničných fondov zabezpečuje spracovanie metadát dokumentov pre bádateľov na úrovni úplného odborného popisu exemplárov, podieľa sa na tvorbe databázy informácií a vytvára tlačené a elektronické bibliografie dokumentov z vybraných období.

Pracovníci odboru sa zúčastňujú na vedeckých podujatiach, seminároch a konferenciách s medzinárodným významom a zapájajú sa do výskumných úloh a činností, ktorých výstupom sú odborné monografie a štúdie zverejňované v zborníkoch a časopisoch domácej i zahraničnej proveniencie.

Zvláštnu pozornosť venujeme evidencii metadát inkunábul uložených v SNK do centrálnej databázy CERL nazvanej *Material Evidence in Incunabula* – k 31. 12. 2021 obsahovala metadáta 30 prvotlačí z fondov SNK.

Pracovisko správy a spracovania HKD a HKF zabezpečuje detailnú pasportizáciu v prostredí všetkých typov vlastníkov v rámci programu komplexnej ochrany HKD a HKF v Slovenskej republike. K 31. 12. 2021 bolo spaspportizovaných **5 385 zväzkov starých tlačí** z rímskokatolíckej (farský úrad Horné Orešany) a z evanjelickej cirkvi a. v. (časť seniorátnej knižnice v Revúcej) a zo Šarišskej galérie v Prešove. Elektronicky bolo zaevidovaných všetkých 5 385 záznamov.

Pri revízii fondov v správe SNK boli nájdené aj také zväzky, ktoré doteraz neboli elektronicky zaevidované. Z revízie kláštorňých knižníc vyplynula o. i. úloha vytvorenia elektronického katalógu jednotlivých knižníc. So zreteľom na nepriaznivú pandemickú situáciu pracovníci odboru svoje pracovné úlohy museli takmer dva mesiace vykonávať z domu, preto sa v tomto období zaoberali takmer výhradne spracovaním záznamov v elektronickom katalógu kláštorňých knižníc. V roku 2021 bolo elektronicky **zaevidovaných 14 449 záznamov** v správe SNK. Celkovo bolo vytvorených **19 834 nových elektronických záznamov**. Podrobné údaje o evidencii tlačí poskytuje nasledujúca tabuľka:

Elektronická evidencia tlačí z fondu SNK	Počet zväzkov
Knižnica A. A. Baníka	5 000
Knižnica jezuitov	1 500
Knižnica františkánov	7 949
Spolu	14 449

Na základe odbornej dokumentácie vypracovanej v SNK bolo v roku 2021 v Ústrednej evidencii HKD a HKF zapísaných 30 vzácných tlačí z fondu Podtatranského múzea v Poprade, 92 najvzácnejších tlačí z fondu Šarišskej galérie v Prešove, 392 najvzácnejších titulov z fondu ŠVK v Banskej Bystrici, 4 inkunábuly a 15 tlačí 16. storočia z fondu ŠVK v Košiciach.

SNK zároveň pripravuje na zapísanie do Ústrednej evidencie HKD a HKF ďalšie dokumenty a najvzácnejšie tlače zo Záhorského múzea v Skalici, ako aj tlače 16. storočia z knižnice františkánov v SNK, fond Dessewffyovcov z Múzea v Hanušovciach nad Topľou.

SNK – pracovisko správy HKD a HKF realizuje aj ďalšie úlohy, ktoré súvisia s ochranou a so sprístupňovaním HKD a HKF. Tieto činnosti sumarizuje a kvantifikuje nasledujúca tabuľka:

Činnosť (ochrana a sprístupňovanie HKD a HKF)	Počet
Výpožičky historických kníh v rámci SNK	601 zväzkov
Presuny vo fondoch historických knižníc	819 zväzkov+ 370 prepraviek
Konzultácie a informácie (domáci a zahraniční bádatelia)	38 bádateľov
Poskytnutie elektronických informácií	36 elektronických informácií
Výber dokumentov na čistenie, reštaurovanie a konzervovanie	6 700 zväzkov
Odoslanie na digitalizáciu do KaDC SNK	2 121 objektov
Revízia HKF po digitalizácii	2 094 objektov

Pracovisko zrealizovalo aj viacero odborných a popularizujúcich prednášok a výstav, podieľalo sa na vzniku troch z desiatich krátkych televíznych dokumentov SNK, ktoré sa zameriavali na prezentovanie vzácných zbierok a fondov SNK: Veduta Bratislavy z konca 16. storočia, Biblia germanica z 15. storočia a Bardejovský katechizmus (1581). Aponiovská knižnica sa zapojila svojimi fotografiami do medzinárodnej aktivity na sociálnych sieťach *MuseumWeek*.

V súvislosti s pretrvávajúcim pandémie ochorenia COVID-19 a vyhlásením mimoriadnej situácie na území SR, ako aj v súvislosti s následnými opatreniami Úradu verejného zdravotníctva SR, ktoré boli prijaté na zamedzenie šírenia tohto ochorenia, bola **Aponiovská knižnica zatvorená pre verejnosť od 01. 01. 2021 do 19. 04. 2021 – t. j. 73 pracovných dní**. To sa odrazilo na počte návštevníkov, ktorých bolo v roku 2021 **len 7 311 návštevníkov**. Knižnica sa svojimi fotografiami zapojila do medzinárodnej aktivity na sociálnych sieťach *Museum Week*.

V roku 2021 pracovisko spracovania HKD a HKF katalogizovalo a kompletne bibliograficky spracovávalo v systéme KIS Virtua vo formáte MARC 21 historické dokumenty vydané od 16. storočia do začiatku 20. storočia, ktoré sú v správe odboru správy a spracovania HKD a HKF a základného fondu SNK. V KIS Virtua bolo ku koncu roka 2020 bibliograficky spracovaných 3 520 KJ. Dokumenty z HKF sa pred bibliografickým spracovaním preverujú v generálnom katalógu (či už nemajú pridelené signatúry), až potom sa signujú a spracovávajú.

Názov retrospektívne spracovávaného fondu	Počet spracovaných KJ
Knižnica Malohontského seniorátu	331
Knižnica františkánov 16. storočia	301
Tlače 16. storočia zo základného fondu SNK	1 146
Prvotlače	283
Slovacikálne tlače zo ZF	598
Retrospektívne spracovanie starých tlačí zo ZF	74
Spracovanie tlačí zo základného fondu SNK sig. SE	217
Tlače na digitalizáciu	354
Šľachtická knižnica rodu Appony	216
Spolu	3 520

Počas práce z domu zamestnanci rekatalogizovali 2 996 záznamov tlačí, unifikovali 1 516 menných údajov a deduplikovali 8 085 bibliografických záznamov. Taktiež vytvorili 11 záznamov k prvotlačiam uloženým vo fonde SNK. V rámci vedeckovýskumnej úlohy, zameranej na spracovanie tlačí z knižnice františkánskeho konventu, zredigovali v tomto období 1 074 záznamov.

V súvislosti s pretrvávajúcim pandémie ochorenia COVID-19 a vyhlásením mimoriadnej situácie na území SR, ako aj v súvislosti s následnými opatreniami Úradu verejného zdravotníctva SR, ktoré boli prijaté na zamedzenie šírenia tohto ochorenia, neboli poskytované služby v Študovni starých a vzácných tlačí SNK používateľom v týchto termínoch:

- * od 01. 01. 2021 do 30. 05. 2021 bola študovňa pre verejnosť zatvorená (102 pracovných dní),
- * od 25. 11. do 31. 12. 2021 bola študovňa pre verejnosť zatvorená (26 pracovných dní).

Celkovo bola Študovňa starých a vzácných tlačí SNK pre verejnosť **zatvorená 127 pracovných dní**. Plnohodnotne poskytovali služby a umožňovali bádateľom prezenčné štúdium len od 31. mája 2021 do 26. novembra 2021 (123 pracovných dní). Napriek tomu študovňu navštívilo 38 bádateľov. Bolo vybavených 243 žiadaniek, zaevidovaných 11 bádateľských listov a vybavených 14 elektronických požiadaviek.

Fyzická ochrana fondov SNK

SNK – odbor ochrana fondov zabezpečoval v roku 2021 viacero odborných knižničných činností súvisiacich s komplexnou fyzickou ochranou fondov SNK.

Oddelenie ochrana a správa depozitov zabezpečovalo vyskladnenie dokumentov na digitalizáciu a ich opätovné uskladnenie, výber a zakladanie fondov pre čitateľov, evidovanie a zakladanie nových prírastkov, revíziu fondov, správu prírastkových kníh, ako aj vedenie a dopĺňanie repozitného katalógu. Konzultovalo výber dokumentov na reštaurovanie a konzervovanie pred digitalizáciou.

Zamestnanci pokračovali v premiestňovaní slovacikálneho a inorečového fondu. V rámci depozitu bolo presunutých a uložených **316 800 KJ**. Špecializované pracovisko SNK vykonávalo kompletizáciu všetkých dokumentov prevzatých zo spracovateľských pracovísk, ich označenie, adjustáciu a konečné uloženie v hlavnom depozite.

V roku 2021 bolo do depozitu prevzatých **20 229 KJ nových prírastkov** z odborných spracovateľských pracovísk SNK a v rámci rekatalogizácie bolo spracovateľským pracoviskám vyskladnených a opätovne založených do depozitov **14 594 KJ**.

Oddelenie ochrana a správa depozitov pokračovala v udržateľnosti projektu OPIS spracovaním **1 256 KJ** v KIS Virtua na pracovisku rýchlej katalogizácie.

Od výpožičného pultu do depozitu bolo prostredníctvom pracoviska rýchlej katalogizácie prevzatých **31 679 KJ**. Priebežne sa dopĺňali prírastky do repozitného katalógu. Pripravených, roztriedených a založených bolo **32 729 katalógových listkov**.

Prehľad odborných činností a ich kvantifikácia

Odborná činnosť	Počet KJ
Výber fondov pre potreby čitateľov	43 051
Výber fondov pre potreby rekatalogizácie	14 594
Zakladanie dokumentov do depozitu	96 019
Kompletizácia dokumentov prevzatých zo spracovateľských pracovísk	20 229
Adjustácia dokumentov (priradenie štítkov so signatúrou)	45 880
Presuny a opätovné uloženie fondov	316 800
Výber dokumentov na reštaurovanie	368
Výber dokumentov na digitalizáciu a chemické ošetrovanie	33 740
Rýchla katalogizácia: vytváranie záznamov	1 256
Vytváranie záznamov o jednotkách – exempláre	5 294
Náhrady za stratené a nezvestné tituly	60
Zápis zmien v prírastkových knihách	572
Výber monografií, seriálov, špeciálnych tlačí na následnú opravu	83
Príprava, triedenie a zakladanie lístkov do repozitného katalógu (ks)	32 729
Revízia fondov SNK podľa príkazu GR SNK č. 5/2015	61 206
Väzba údržba periodík a brožovaných tlačí	3 512

SNK sa prostredníctvom oddelenia reštaurovania a konzervovania v roku 2021 zamerala hlavne na zlepšenie fyzického stavu historických dokumentov a najstarších periodík v rámci konzervačného fondu SNK, reštaurovanie a konzervovanie historického fondu pod správou HKDaF a archívnych dokumentov pre LA SNK. Oddelenie spolupracovalo aj s inými kultúrnymi inštitúciami v Slovenskej republike, predovšetkým na reštaurovaní a konzervovaní vzácnych zbierok pre Západoslonské múzeum v Trnave a ŠVK Banskej Bystrici. Pracovníci vypracovali odborné posudky k žiadostiam o grant z Fondu na podporu umenia 2021 v programe Odborné ošetrovanie zbierkových fondov na reštaurovanie vzácnych zbierok pre Gemersko-malohontské múzeum v Rimavskej Sobote, Podtatranské múzeum v Poprade a Stredoslonské múzeum v Banskej Bystrici. V roku 2021 pokračovala aj spolupráca so Slovenským filmovým ústavom v Bratislave, pre ktorý pracovisko zabezpečovalo sterilizáciu dokumentov.

Prehľad typov reštaurovaných väzieb

Typy väzieb	Počet
Celokožené väzby	56
Polokožené väzby	23
Pergamenové a polopergamenové väzby	10
Papierové väzby	136
Plátenné a poloplátenné väzby	58
Brožované a iné väzby	86
Spolu reštaurovaných väzieb kníh	369

Činnosti súvisiace s reštaurovaním a konzervovaním dokumentov a ich kvantifikácia

Odborná činnosť	Počet
Reštaurovanie kníh	374

z toho náročných reštaurovaní na úplný protokol	38
Dolievanie listov	2 770
Výroba ochranných obalov	2 038
Mechanická očista listov v stave <i>in situ</i>	7 574
Rozoberanie a mechanická očista listov	14 644
Neutralizácia listov mokrým vodným procesom	8 066
Reštaurovanie listov japonským papierom	9 095
Čistenie fragmentov	111
Sterilizácia dokumentov etylénoxidom	8 900

Z celkového počtu 374 zreštaurovaných knižných jednotiek boli tri knižné dokumenty reštaurované pre ŠVK Banská Bystrica a tri knižné dokumenty pre Západoslovenské múzeum v Trnave. Z celkového počtu 2 038 ochranných obalov bolo vyrezaných 240 špeciálnych ochranných obalov pre uloženie historických fonografických valcov pre LA v SNK. V sterilizačných komorách bolo vysterilizovaných cca 8 900 dokumentov (vrátane dokumentov pre Slovenský filmový ústav v Bratislave a 232 pôvodných historických ochranných obalov na fonografické valce pre LA v SNK).

Pracovisko prípravy dokumentov v zmysle kontraktu zabezpečovalo komplexnú ochranu dokumentov zahŕňajúcu ich čistenie a prípravu na konzervačné a reštaurátorské zásahy. Komplexnú ochranu prioritne zabezpečovalo pre konzervačný fond, historický fond a pre fond Literárneho archívu SNK.

Výber dokumentov vstupujúcich do procesov komplexnej ochrany a čistenia vykonávali odborní pracovníci v zmysle stanovených plánov a priorit. Do procesu čistenia sa takto dostávali dokumenty v rôznom fyzickom stave. Spôsob ich čistenia a ošetrovania závisel od mnohých faktorov – stav a kvalita papierového nosiča, stav a typológia väzby, druh poškodenia atď. Tomu sa prispôbovala celá technológia jednotlivých procesov čistenia.

Prevažná časť novodobého fondu bola čistená v poloautomatických čistiaciach zariadeniach. Čistenie historického fondu, archívnych dokumentov, silne poškodeného a znečisteného fondu sa realizovalo manuálnym spôsobom v špeciálnych čistiaciach zariadeniach. Mechanickým čistením sa z dokumentov odstraňovala podstatná časť nežiaducich organických a anorganických častíc, ktoré deštruktívne vplývajú na fyzický stav dokumentov a na technológie uskladnenia.

Spôsoby a postupy čistenia dokumentov, ako aj prvotné hodnotenie ich fyzického stavu a poškodenia boli zaznamenávané do formulára, ktorý sa vkladá do každého očisteného dokumentu. Získané údaje boli súbežne vkladané aj do špeciálneho programu určeného na monitorovanie stavu dokumentov a zároveň na sledovanie pohybu dokumentov medzi technológiami ochrany a depozitom, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť digitalizačného workflow (WF).

Uvedeným spôsobom boli čistené dokumenty a fondy nielen určené na digitalizovanie, ale aj na akvizície, rekatologizáciu, reštaurovanie a uskladňovanie.

Štruktúra a kvantifikácia vyčistených dokumentov

Komplexná mechanická očista dokumentov k 31. 12. 2021	Počet objektov
Konzervačný fond SNK	43 914
Celkové čistenie fondu HKD a HKF	7 438
Celkové čistenie archívnych dokumentov	1 181
Spolu SNK	52 533

Ochrana fondov nespočívala iba v procesoch reštaurovania, konzervovania a čistenia jednotlivých dokumentov, ale aj v komplexnej preventívnej ochrane všetkých dokumentov. Tá sa považuje za jednu z najúčinnějších metód ochrany fondov a SNK jej dlhodobo venuje veľkú pozornosť.

Oddelenie výskum a vývoj vykonávalo v roku 2021 všetky zverené aktivity – kontrolu kvality dokumentov v súvislosti s procesom digitalizácie, materiálový prieskum, mikrobiologický prieskum, monitorovanie environmentálnych parametrov pri uskladnení fondov SNK a v dostupnej miere aj výskumnú a metodickú činnosť.

V súlade s § 6 ods. 2 bod n) zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach sa oddelenie podieľalo na ochrane historických knižničných dokumentov, historického knižničného fondu a fondu Literárneho archívu SNK, a to fyzickým prieskumom s komplexným hodnotením vybraných chemických, mechanických, optických a mikrobiologických vlastností dokumentov. Zo získaných údajov sa buduje databáza, ktorá má kľúčový význam pre masové konzervačné procesy a

tvorbu plánu na reštaurovanie knižničných fondov. Databáza sa buduje v spolupráci s oddelením reštaurovania a konzervovania s cieľom vytvoriť spoločný priestor na komunikovanie informácií o komplexnom procese kontroly a ochrany knižničného materiálu.

V roku 2021 bolo takto vyhodnotených **2 316 dokumentov z historického fondu a 14 ročníkov periodík z fondu SNK**. Navyše bolo testovaných **10 historických dokumentov** z externých inštitúcií (Lyceálna knižnica v Kežmarku, Západoslovenské múzeum v Trnave a i.)

V spolupráci s Literárnym archívom SNK sa uskutočnil prieskum **812 archívnych dokumentov**, literárnych a hudobných rukopisov a fotodokumentov.

V rámci spoločnej úlohy *Zlepšenie fyzického stavu fotografických negatívov v depozite Literárneho archívu* sa v roku 2021 vykonal prieskum **12 177 fotografických negatívov**. Hlavným cieľom prieskumu je identifikácia typu podložky, ktorá sa vykonáva hodnotením vizuálnych, fyzikálnych a chemických vlastností testovaného negatívu. Z výsledkov sa buduje databáza, ktorá ďalej slúži pre cielenú ochranu fotografických negatívov v depozite Literárneho archívu.

Typ a kvantifikácia objektov za rok 2021

Typ a kvantifikácia testovaných objektov za rok 2021

Typ dokumentu	HKF a HKD	Periodiká	Dokumenty z ext. inštitúcií	Archívne dokumenty	Negatívy	Spolu
Počet objektov	2316	14	10	812	12177	15329

Pracovníci oddelenia konzultovali reštaurátorské zámery, spolupracovali na vykonávaní materiálových prieskumov, mikrobiologických analýz podozrivých dokumentov a uskutočňovali dezinfekciu podozrivých dokumentov v parách n-butanolu. Podieľali sa aj na triedení dokumentov pred ich zaradením do technológií hromadnej ochrany. Oddelenie vykonávalo kontrolné mikrobiologické analýzy dokumentov po ich etylénoxidovej sterilizácii.

V súlade s § 15 ods. a) a b) zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach pracovníci oddelenia pomáhali zabezpečiť optimálne podmienky uloženia HKD a HKF aj zvyšných fondov SNK v priestoroch depozitu monitorovaním a vyhodnocovaním podmienok pre preventívnu ochranu (sledovanie teploty, relatívnej vlhkosti, osvetlenia, čistoty prostredia a pod.).

Pri riešení výskumnej úlohy *Sledovanie účinku etylénoxidovej sterilizácie na vlastnosti vybraných druhov syntetických polymérov používaných v knižničných dokumentoch* sa postupovalo podľa vecného harmonogramu úlohy. Implementovala sa metóda pre identifikáciu syntetických polymérov v knižničných zbierkach, vybudovala sa funkčná databáza syntetických polymérov a uskutočnil sa prieskum výskytu syntetických polymérov v Modelovej knižnici SNK s cieľom identifikovať najviac používané syntetické polyméry. V riešení úlohy sa bude pokračovať v roku 2022.

Zároveň si zamestnanci odboru rozširovali odborné vedomosti aj prostredníctvom účasti na medzinárodnom seminári *Care and Conservation of Manuscripts (14. – 16. 4. 2021, Kodaň)*, ktorý sa vzhľadom na protipandemické opatrenia uskutočnil online formou a webinári *Collections Emergency Kits*.

Zabezpečenie udržateľnosti NP DIKDA OPIS PO – 2

SNK – pracovisko Digitalizačné centrum je špecializovaným pracoviskom na digitalizáciu písomného dedičstva, uchovávanie a sprístupňovanie jeho digitálnych foriem. V roku 2020 SNK rutinne zabezpečovala procesy, ktoré prispievajú k naplneniu cieľov NP DIKDA, t. j. k bibliografickému spracovaniu, konverzii, správe, uchovávaniu a sprístupňovaniu písomného kultúrneho dedičstva.

SNK – pracovisko Národná bibliografia SNK (NB) zabezpečovalo **tvorbu a manažment bibliografických metadát** dokumentov vstupujúcich do procesu digitalizácie, koordinovala ich export na spracovanie v registroch CAIR a spolupracovala na ich konsolidácii.

Nasledujúca tabuľka prezentuje výsledky tejto činnosti za rok 2021:

Odborné činnosti súvisiace s digitalizáciou fondov SNK

Monografie pripravené a odoslané na digitalizáciu

Seriály pripravené a odoslané na digitalizáciu

Počet KJ

15 000

4 890 KJ (t. j. 25 019 výtlačkov)

Prehľad zoskenovaných objektov podľa typu objektu

	Počet objektov – kontrahovaná hodnota	Počet objektov – plnenie k 31. 12. 2021
Digitalizácia písomného kultúrneho dedičstva	40 800	44 097

z toho Konzervačný fond	38 000	41 203
z toho HKD a HKF	2 000	2 094
z toho archívne dokumenty LA SNK	800	800

Na splnení digitalizačného plánu v období udržateľnosti projektu sa výrazne podieľalo aj špecializované pracovisko odboru ochrana fondov SNK – oddelenie prípravy dokumentov. Jeho hlavnou činnosťou je pripraviť všetky dokumenty na digitalizáciu tak, aby prešli procesom bez poškodenia. Základné činnosti prípravy dokumentov zahŕňajú vstupnú kontrolu dokumentov, mechanickú očistu, posudzovanie celkového fyzického stavu spojené s vyradovaním nevhodných dokumentov a výstupnú kontrolu s výstupným zoradovaním dokumentov pred ich transportom do depozitu.

Uvedeným procesom prechádzali všetky dokumenty určené na digitalizáciu. Celý proces sa zaznamenával v kontrolnom a sledovacom systéme Item Tracking, ktorý eviduje všetky údaje o toku a stave dokumentov v reálnom čase. Systém sleduje fyzický stav dokumentov, vhodnosť dokumentov na ďalšie technológie ochrany a digitalizácie, prípadne opatrenia vykonané na zníženie rizika ich poškodenia počas procesov a transportov. Získané údaje vytvárajú základnú informáciu o stave jednotlivých dokumentov, čomu sa prispôsobujú následné procesy digitalizácie.

Vstupná kontrola na pracovisku prípravy dokumentov v spolupráci s oddelením výskum a vývoj zabezpečovala posudzovanie celkového fyzického stavu, prípadne mikrobiologickú kontrolu dokumentov. Na základe zistení sa realizovali špeciálne činnosti a opatrenia v zmysle interných postupov.

Nevyhnutnosť **mechanickej očisty dokumentov** pred ich vstupom do procesov digitalizácie vychádza nielen z požiadaviek samotných digitálnych technológií, ale aj z požiadaviek technológií chemickej ochrany. Mechanickú očistu vybraného fondu zabezpečovala čistiaca linka zostavená zo zariadení Depulvera, Laura Max a zariadenia Spirabilia, ktorým sa čistili výhradne historické a archívne dokumenty, prípadne veľmi poškodené a nadmerne znečistené dokumenty a fondy.

Pri **posudzovaní celkového fyzického stavu dokumentov** sa samostatne hodnotil stav väzby, papiera, tlače, rôzne druhy mechanického poškodenia dokumentov a kompletnosť dokumentu. Všetky informácie o fyzickom stave dokumentov a prípadných poškodeniach a nedostatkoch boli zaznamenávané v registračnom a sledovacom systéme Item Tracking, ako aj v protokole o stave dokumentu, ktorý sa stáva jeho neoddeliteľnou súčasťou. Nevhodné dokumenty boli na základe prieskumu z procesu digitalizácie vyradené a zabezpečilo sa ich reštaurovanie, prípadne konzervovanie. Všetky vhodné dokumenty boli v súlade s digitalizačným plánom plynule presúvané do následných procesov.

Výstupná kontrola zabezpečovala záverečnú fázu toku dokumentov z digitalizácie do centrálného depozitu SNK. Vykonávala výstupnú kontrolu fyzického stavu dokumentov po digitalizácii a jeho kompletnosti, ako aj záverečné zoradovanie fondu podľa pôvodnej vyskladňovacej evidencie.

Transporty a presuny zabezpečovali na začiatku a konci reťazca toku dokumentov bezpečné presuny dokumentov až po definitívne miesto ich uloženia. Následne sa uskutočnil proces registrovania dokumentov pre ich opätovné zaradenie do depozitu.

V roku 2021 oddelenie prípravy dokumentov komplexne pripravilo a zabezpečilo len pre proces digitalizácie **38 983 dokumentov** z depozitov SNK.

Štruktúra dokumentov pripravených na digitalizáciu a ich kvantifikácia

Odborné činnosti súvisiace s prípravou dokumentov na digitalizáciu	Počet dokumentov
Konzervačný fond SNK	36 031
Fondy HKD a HKF	2 152
Archívne dokumenty	800
Spolu za rok 2021 objektov	38 983

Biografická činnosť SNK

Pracovníci národného biografického ústavu (NbiÚ) SNK pracovali v roku 2021 na redakcii a tvorbe hesiel VIII. zväzku *Biografického lexikónu Slovenska* (písmená R – Sn) a plnili úlohy v oblasti budovania biografickej dokumentácie. Pokračovali v získavaní a spracovávaní základných biografických dokumentov, bibliografie biografickej literatúry, ako aj výstrižkov zo súčasnej tlače. Získali **355 pôvodných biografických dokumentov, 153 výstrižkov a 2 955 biobibliografických záznamov.**

NbiÚ SNK zabezpečoval prevádzku špecializovanej študovne. V danom období ju navštívilo **19 externých bádateľov**, interným a externým bádateľom bolo poskytnutých na štúdium **730 jednotiek (29 osobností).**

NbiÚ SNK priebežne vybavoval žiadosti o poskytnutie biografických informácií o významných osobnostiach Slovenska; poskytol **42 rešerší a odborných informácií.** Súčasťou biografickej činnosti bola aj príprava zborníka *Biografické štúdie*, zv. 44.

Archívna činnosť SNK

V roku 2021 bola bádateľňa Literárneho archívu SNK (LA SNK) pre verejnosť **zatvorená 128 pracovných dní** a v čase otvorenia poskytovala archívne dokumenty obmedzenému počtu bádateľov. V dôsledku toho sa v roku 2021 zvýšilo poskytovanie elektronických služieb bádateľom (informácie, rešerše, e-mailové žiadosti o kópie).

Akvizícia a preberanie archívnych dokumentov

Do fondov a zbierok LA SNK pribudlo v roku 2021 ako výsledok akvizičnej činnosti **7 913 archívnych dokumentov** (literárnych rukopisov, hudobných rukopisov a fotografií). Darom bolo získaných 7 010, kúpou 902 archívnych dokumentov a presunom 1 archívna jednotka (jd). Na zasadnutiach Nákupnej oceňovacej komisie LA SNK, ktoré sa uskutočnili 22. 9. 2021 a 2. 11. 2021, boli predložené akvizičné súpisy archívnych dokumentov do osobných fondov Júliusa Pašteku (1 851 jd.), Jána Podoláka (1 392 jd.), Maroša Madačova (1 114 jd.), Alexandra Hirnera (562 jd.), Miloša Kovačku (416 jd.), Jozefa Marušiaka (101 jd.), Dalibora Miloša Krnu (226 jd.), rodiny Petrikovichovcov (150 jd.), Bohumila Urbana (484 jd.), Borisa Banáryho (261 jd.), Víťazoslava Kubičku (40 jd.) a iných. Zbierka fotodokumentov osobností a miest sa rozšírila o 941 fotografií Ivana Paríka, Ondreja Štefanku, Pavly Kováčovej, Júliusa Pašteku, rodiny Petrikovichovcov, Krnovcov, Maroša Madačova, Ivana Paríka, Miroslava Šmída a i. Do celkového počtu archívnych dokumentov pribudlo **99 jd. a 8 šk.** dokumentov nájdených v depotoch bez evidencie. V roku 2021 LA SNK prevzal nové akvizície zo súkromných archívov Augustína Maťovčíka, Edity Varinskej, Romana Bergera, Miša Kováča-Adamova, Ivana Štúra, Antona Budinského, Fraňa Ruttkaya, Vladimíra Petrika, Miroslava Piusa, Borisa Banáryho a iných.

Evidencia archívnych dokumentov

Do evidencie prírastkov LA SNK bolo zapísaných 37 súborov archívnych dokumentov získaných v rámci akvizície (7 913 jd.) a 3 mimo akvizičného konania (99 jd., 8 šk.). V celoslovenskej elektronickej evidencii archívnych súborov v aplikácii A-fondy LA SNK zaevidoval 11 nových fondov a aktualizoval údaje o 37 fondoch. Pracovníci aktualizovali elektronickú evidenciu prírastkov, majiteľov a pôvodcov literárnych fondov a zbierok, zoznam a evidenciu prírastkov hudobných fondov a zbierok, ako aj evidenciu skatalogizovanej a neskatalogizovanej časti zbierok fotodokumentov osobností a miest. Vyhotovali 5 072 záznamov elektronického súpisu skatalogizovaných zbierok osobností.

LA SNK vo svojich fondoch a zbierkach k 31. 12. 2021 spravuje **1 920 074 jd. a 124 škatúl archívnych dokumentov**.

Spracovávanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov

Pracovníci LA SNK v roku 2021 spracovali **18 373 archívnych dokumentov**, z toho klasickým spôsobom 16 851 archívnych dokumentov a v bibliografickom formáte v KIS Virtua 1 522 archívnych dokumentov. Z literárnych fondov a zbierok bolo 12 831 jd., 745 jd. bolo z hudobných fondov a 1 646 jd. zo zbierok fotodokumentov. Vyhotovali 260 strán akvizičných a 40 strán inventárnych súpisov, 124 strán katalógových súpisov, 2 372 katalogizačných lístkov a 1 522 elektronických záznamov.

LA SNK skvalitnil prístup k archívnym dokumentom formou archívnych pomôcok a elektronických súpisov. Do elektronickej podoby pracovníci prepísali 2 415 strojopisných strán 326 akvizičných súpisov a 221 strojopisných strán 4 katalógových súpisov k literárnym a hudobným osobným fondom, ako aj k zbierkam fotodokumentov. Zaevidovali 1 399 záznamov parte, 2 654 záznamov k Zbierke fotodokumentov Karola Plicku z jeho činnosti v Matici slovenskej, 1 372 záznamov k Zbierke fotografií titulných listov kníh, novín a časopisov a 2 330 záznamov k Zbierke piesní Blažeja Bullu. Aktualizovali evidencie litografií, rytín a fotografov a vypracovali zoznam pohľadníc zahraničných miest. V roku 2021 prešlo v rámci spracovávania a poskytovania služieb bádateľom revíziou 3 624 jd. literárnych rukopisov (Š. Janšák), 6 šk. z hudobných fondov a zbierok (A. Budinský, K. Havlíková, J. Podprocký, A. Kostková), 376 jd. zo zbierok fotodokumentov (K. Plicka, J. Francisci, A. Sládkovič a iní).

Prístup k archívnym dokumentom

V súvislosti s pretrváváním pandémie ochorenia COVID-19 a vyhlásením mimoriadnej situácie na území SR, ako aj v súvislosti s následnými opatreniami Úradu verejného zdravotníctva SR, ktoré boli prijaté na zamedzenie šírenia tohto ochorenia, neboli poskytnuté služby v bádateľni Literárneho archívu SNK používateľom v týchto termínoch:

* od 01. 01.2021 do 30. 05. 2021 bola bádateľňa pre verejnosť zatvorená (102 pracovných dní),

* od 25. 11. do 31. 12. 2021 bola bádateľňa pre verejnosť zatvorená (26 pracovných dní).

V tomto období pracovníci LA SNK vybavovali požiadavky bádateľov zasielané e-mailom. Plnohodnotne poskytovali služby a umožňovali bádateľom aj prezenčné štúdium len od 31. mája 2021 do 24. novembra 2021 (128 pracovných dní).

V roku 2021 LA SNK zaznamenal spolu **646 návštev domácich a zahraničných bádateľov**. Na štúdium formou originálu alebo kópie pracovníci poskytli **56 194 archívnych dokumentov** (z toho 46 497 literárnych dokumentov, 4 414 hudobných dokumentov a 5 283 fotodokumentov). Pre verejnosť sa sprístupnili zdigitalizované rukopisy a fotografie aj v Digitálnej knižnici SNK. Od decembra 2021 môžu bádatelia vyhľadávať digitalizované archívne dokumenty v samostatnom online Katalógu Literárneho archívu SNK.

Na základe žiadostí o kópie archívnych dokumentov, z ktorých 182 bolo doručených e-mailom, zabezpečili pracovníci LA SNK vyhotovenie 15 057 strán reprografických kópií, z toho 757 strán xerokópií a 13 238 strán digitálnych kópií rukopisov, 1 062 digitálnych kópií fotodokumentov, za ktoré bádatelia uhradili 5 365, 74 €. Rešerše poskytli 49 žiadateľom, pričom 35 rešerší sa týkalo osobností, 4 miest, 8 ľudových piesní a dokumentov k etnologickému výskumu, ďalšie vianočnej tematiky v archívnych dokumentoch, Svetového kongresu Slovákov, zborovej tvorby pre miešané zbory a dokumentov k dejinám gymnázia v Revúcej. Zaslali 344 písomných informácií súvisiacich s prístupom k archívnym fondom a zbierkam a poskytli 330 ústnych informácií návštevníkom bádateľne.

Bádatelia počas štúdia archívnych dokumentov priebežne využívali odbornú knižnicu v bádateľni LA SNK, ktorá sa v roku 2021 rozrástla o 39 nových titulov.

Ochrana archívnych dokumentov

S cieľom ochrániť archívne dokumenty, pracovníci vymenili **4 561 ks ochranných obalov a 303 archívnych škatúl**. Okrem digitalizátov v rámci udržateľnosti projektu DIKDA bolo vyhotovených **5 082 strán digitálnych kópií** archívnych dokumentov z literárnych a hudobných fondov a zbierok, ako aj **694 digitálnych kópií fotografií**. V záujme ochrany originálov bolo bádateľom sprístupnených 1 656 kópií archívnych dokumentov. Pre potreby rýchlejšieho využívania kópií bolo do elektronickej evidencie zaznamenaných 20 964 záznamov zabezpečovacích mikrofilmov a 5 927 záznamov digitálnych kópií literárnych rukopisov a aktualizované zoznamy naskenovaných fotodokumentov.

V spolupráci s odborom ochrana fondov SNK bol zreštaurovaný 1 fotoalbum, 594 jd. literárnych a 7 jd. hudobných rukopisov, očistených 121 jd. literárnych rukopisov, 24 archívnych škatúl dokumentov získaných akvizíciou (Juraj Beneš, Fraňo Ruttkay) a 17 škatúl dokumentov z fondu Štefana Jansáka. Pracovníci LA SNK naďalej participovali na prieskume fotografických negatívov, ktorý realizovalo oddelenie výskum a vývoj odboru ochrana fondov SNK. V archívnych depotech sa priebežne sledovali klimatické podmienky, na zlepšenie ich monitorovania LA SNK zabezpečil kalibráciu meračov a kúpu zvlhčovača.

LA SNK pripravil na odborné ošetrenie a digitalizáciu **800 objektov** (557 z literárnych fondov a zbierok, 1 zbierku piesní a 242 fotografií), ktoré budú zverejnené v Digitálnej knižnici SNK.

Výskumná činnosť, publikačná a prezentačná činnosť

V roku 2021 LA SNK realizoval dva dotazníkové medzinárodné prieskumy týkajúce sa ochrany fotografických a zvukových dokumentov uložených v zbierkach pamäťových inštitúcií.

Cieľom prvej úlohy bolo zistiť aktuálne spôsoby zabezpečenia ochrany fotografických negatívov v archívoch, knižniciach, múzeách a galériách na Slovensku a v zahraničí (pozri kapitola Vedeckovýskumná činnosť SNK).

Cieľom druhej úlohy bolo nadviazať spoluprácu s domácimi a zahraničnými organizáciami, ktoré sa venujú problematike uchovávaní fonografických valcov. Dotazníkovou formou boli preskúvané aktuálne spôsoby ich evidencie, odborného spracovania a preventívnej ochrany, formy digitalizácie, sprístupňovania a prezentácie odbornej a širokej verejnosti v 3 domáciach a 25 zahraničných inštitúciách. Úloha nadviazala na odborný výskum fonografických valcov zo zbierky Bélu Bartóka. V súlade s odporúčaniami oddelenia výskum a vývoj boli vyrobené a vymenené špecializované ochranné obaly a fonografické valce boli následne uložené v súlade s danými odporúčaniami.

Výsledky prieskumu boli prezentované na medzinárodnom seminári *Fonografické valce v 21. storočí* – pozri kapitola Výstavy a podujatia SNK.

Pracovníci LA SNK výsledky svojho bádania publikovali vo vedeckých zborníkoch, odborných časopisoch, na seminároch a konferenciách – pozri kapitola Publikačná a prednášková činnosť.

LA SNK sa podieľal na vzniku štyroch z desiatich krátkych televíznych dokumentov SNK, ktoré prezentujú vzácne dokumenty SNK: rukopis hymny Janka Matúšku, fotografiu Jozefa Miloslava Hurbana, cestopis Gustáva Reussa a ľudovú pieseň zaznamenanú na fonografickom valci. Prezentoval uchovávané zbierky v médiách, na profiloch SNK na sociálnych sieťach, ale aj oficiálnym návštevam SNK. Rukopisy a fotodokumenty boli zverejnené aj v mnohých odborných a popularizačných publikáciách. Literárny archív spolupracoval na príprave výstavy *Cestou života*. Zástupca SNK sa zúčastnil rokovania Komisie pre tvorbu zbierok SNM-Múzea v Martine.

Na základe zmluvy o spolupráci s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici sa SNK stala súčasťou projektu *Inovatívne sprístupnenie písomného dedičstva Slovenska prostredníctvom systému automatickej transkripcie historických rukopisov*. Podľa výberu Univerzity Mateja Bela pripravil LA SNK na digitalizáciu (spracovanie metadát) rukopisy Jozefa Miloslava Hurbana, ktoré budú po digitalizácii sprístupnené v Digitálnej knižnici SNK.

V roku 2021 SNK nadviazala s Vysokou školou výtvarných umení v Bratislave, konkrétne aj v oblasti reštaurovania fotografií – LA SNK im poskytol na reštaurovanie dve fotografie.

Metodická činnosť SNK

Metodickú činnosť poskytujú viaceré odbory SNK. Odbor knižničný inštitút zameriava celú svoju činnosť na metodickú pomoc a vzdelávanie knihovníkov na Slovensku. Metodickú činnosť súčasne vykonáva tiež odbor národná bibliografia, odbor správy a spracovania HKD a HKF, odbor ochrana fondov a odbor služby. V roku 2021 sa SNK v

rámci metodickej pomoci pre knižnice venovala najmä aktivitám súvisiacim s pandémiou ochorenia COVID-19 a online vzdelávaníu. Zoznam podujatí – pozri kapitola Výstavy a podujatia SNK.

SNK v oblasti metodiky služieb v knižniciach priebežne zaúčala nových zamestnancov partnerských knižníc výpožičným procesom v rámci KIS Virtua a kontinuálne im poskytovala metodickú podporu. V roku 2021 boli preskúšaní štyria knihovníci a úspešne získali akceptačný test.

SNK vydala metodické materiály – pozri kapitola Edičná činnosť SNK.

SNK vypracovala metodicko-edukačný materiál *Metodika prieskumu a analýzy fotografických negatívov v archívnych fondoch a metódy ich preventívnej ochrany*, ktorý poskytuje komplexné informácie o problematike ochrany fotografických negatívov na polymérnej podložke.

SNK uskutočnila prieskum o celoživotnom vzdelávaní a zverejnila *Spracovanie prieskumu o celoživotnom vzdelávaní knihovníkov*. Zároveň vypracovala analýzu celoživotného vzdelávania knihovníkov a analýzu vývoja podmienok činnosti a výkonov regionálnych knižníc SR 2020.

SNK pravidelne koordinovala a metodicky usmerňovala knižnice na Slovensku v súvislosti s pandémiou, a to najmä tak, že pravidelne zverejňovala materiály na svojom webovom sídle SNK. Zároveň vypracovala *Analýzu vývoja podmienok činnosti a výkonov regionálnych knižníc SR 2020* (vplyv protipandemických opatrení).

V roku 2021 SNK ako registračná agentúra Slovenskej republiky pre špeciálny medzinárodný štandardný identifikátor pre knižnice a príbuzné organizácie (ISIL) prideliť kód ďalším 30 knižniciam. K 31. 12. 2020 požiadalo o pridelenie ISIL kódu celkovo 223 slovenských knižníc.

V rámci metodiky SNK naďalej budovala adresár slovenských knižníc, ktorý je zverejnený na webovej stránke SNK.

Štatistika

V rozsahu stanovenom MK SR a Štatistickým úradom SR SNK zodpovedá za prípravu a koordináciu zberu a spracovania štatistických údajov pre ročné štatistické zisťovania za:

KULT (MK SR) 10-01 o knižnici,

KULT (MK SR) 4-01 o neperiodických publikáciách.

K štatistickému zisťovaniu za oblasť všetkých typov knižníc knižničného systému SR SNK zabezpečuje:

- * metodickú pomoc, zber a spracovanie štatistických výkazov o knižniciach v rozsahu určenom Ministerstvom kultúry SR a Štatistickým úradom SR,
- * analýzu súčasného stavu knižníc (na základe štatistických výkazov) a spracúva podklady pre rozvoj knižničného systému,
- * aktualizáciu adresára knižníc SR.

V roku 2021 SNK spracovala:

- * Komentáre k výsledkom štatistického zisťovania v oblasti činnosti knižníc a v oblasti vydavateľskej činnosti neperiodických publikácií za rok 2020,
- * Analýzu vývoja podmienok, činnosti a výkonov regionálnych knižníc SR so zameraním na štatistické údaje za rok 2020,
- * Analýzu vývoja podmienok činnosti a výkonov regionálnych knižníc SR 2020 (vplyv protipandemických opatrení).

Múzejná činnosť SNK

Múzejné činnosti zabezpečujú dve detašované pracoviská – Literárne múzeum SNK (LM SNK) v Martine a Slovanské múzeum Alexandra Sergejeviča Puškina v Brodzanoch (SMASP).

Zo zbierok LM SNK sa v sledovanom období odborne ošetrilo **401 zbierkových predmetov**, zo zbierok SMASP to bolo **104 zbierkových predmetov**. Externe bolo zreštaurovaných **11 kusov zbierkových predmetov**.

Spracovanie zbierkových predmetov v systéme CEMUZ

	prvostupňová evidencia		druhostupňová evidencia
LM SNK		415	415
SMASP		268	268
Spolu		683	683

Múzeá SNK sa venovali aj akvizícii zbierkových predmetov. V prvom polroku 2021 bol podpísaný dodatok k Organizačnému a rokovaciemu poriadku a pripravená Zmluva o spolupráci medzi Slovenským národným múzeom a SNK k členstvu v komisiách pre tvorbu zbierok. Zasadnutie Komisie pre tvorbu zbierok múzeí SNK sa uskutočnilo 7. 9. 2021.

V roku 2021 boli múzeám SNK v rámci prioritného projektu pridelené kapitálové prostriedky vo výške 13 600 €, ktoré boli použité na nákup 300 múzejných predmetov (LM SNK: 281 zbierkových predmetov v cene 13 000 €, SMASP: 19 zbierkových predmetov v cene 600 €). Darmi získali múzeá 83 zbierkových predmetov v hodnote 1 495 € a prevodmi 77 múzejných predmetov v hodnote 2 215 €. **Celkovo bolo do fondu múzeí SNK získaných 460 zbierkových predmetov v hodnote 17 310 €.**

Do fondu Literárneho múzea boli získané knihy, typografie a ilustrácie Roberta Broža, ilustrácie ku knihe *Päť zázračníkov* od Roberta Bruna, preklady kníh Kláry Jarunkovej, osobné predmety po historikovi a literárnom vedcovi prof. Imrichovi Sedlákovi, knižné, audiovizuálne a vecné pamiatky po básnikovi a fotografovi Jánovi Motulkovi, autorské knihy a preklady kníh Jaroslavy Blažkovej, ocenené krásne knihy v súťaži *Najkrajšie knihy Slovenska* za roky 2017 – 2019 a audiovizuálne dokumenty k spisovateľovi Dušanovi Šimkovi.

Do fondu Slovanského múzea A. S. Puškina v Brodzanoch boli získané meteorologické tlače (časopisy, štúdie, tabuľky) Gregora Friesenhofa vytlačené v jeho tlačiarňi, kvitancie (potvrdenia o zaplatení členského príspevku dvom členom Hospodárskeho spolku pre údolie rieky Nitry), diár vojvodu Elimara Oldenburga z roku 1864.

Komisia pre tvorbu zbierok múzeí SNK na svojom zasadnutí riešila aj vyradenie odcudzených kníh a búst z fondu Slovanského múzea A. S. Puškina v Brodzanoch.

V sledovanom období pracovníčky LM SNK navštívili vnučku maliara, grafika a ilustrátora Ľudovíta Ilečku, kde urobili výber jeho ilustrácií a kresieb spisovateľov a maliarov. Po nacenení vybraných diel bol pripravený prioritný projekt na akvizíciu výtvarných diel tohto autora na rok 2022.

V rámci spolupráce s inými inštitúciami sa zbierkové predmety vypožičiavali a sprístupňovali formou osobných prezenčných výpožičiek, formou dohody o dočasnom premiestnení a zmluvami o výpožičke, a to:

- * sochu Ľudovíta Štúra – Kancelárii Národnej rady SR v Bratislave,
- * obrazy Ladislava Záborského – Turčianskej galérii v Martine na výstavu *Ladislav Záborský – Nebo ako závažná*

realita

Služby bádateľom LM SNK poskytovalo prevažne e-mailom. V sledovanom období ich využilo **27 bádateľov**.

Pracoviská SNK podľa pripravovanej metodiky na určovanie investičných priorít v kultúre pripravili návrh analýzy investičného projektu „**Oprava a obnova I. historickej budovy MS – LM SNK**“.

Pandémia ochorenia COVID-19 najviac ovplyvnila plánovanie kultúrno-výchovných podujatí (pozri kapitola Výstavy a podujatia SNK) a návštevnosť múzeí a ich výstav a stálych expozícií. Literárne múzeum SNK bolo pre verejnosť zatvorené od 01. 01. 2021 do 20. 04. 2021 a od 25. 11. 2021 do 16. 12. 2021 – t. j. **94 pracovných dní**.

LM SNK sa podieľalo na vzniku troch z desiatich krátkych televíznych dokumentov SNK, ktoré sa zameriavali na prezentovanie vzácných zbierok a fondov SNK: dva dokumenty o Pavlovi Országhovi Hviezdoslavovi a Božene Slančíkovej Timrave. Taktiež pripravili podklady a v spolupráci s TV Turiec nakrútili krátke dokumenty o Elene Maróthy Šoltésovej a Terézii Vansovej.

V dňoch 27. a 28. 09. 2021 sa mal konať v priestoroch Literárneho múzea SNK 67. ročník súťaže *Vajanského Martin 2021* – krajské kolo celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky v umeleckom prednese poézie a prózy jednotlivcov a kolektívov. Z dôvodu nepriaznivej epidemiologickej situácie napokon zmenil organizátor podujatia Turčianske kultúrne stredisko súťaž z prezenčnej na dištančnú formu.

Do výročných cien časopisu Pamiatky a múzeá za rok 2020, ktorá sa odovzdávala v roku 2021, bola v kategórii výstava za Slovenskú národnú knižnicu nominovaná výstava *Tri odysey Martina Kukučina*. Verejnosti bola prístupná do mája 2020 v LM SNK a v roku 2021 zdobila priestory sídelnej budovy SNK.

SNK spolupracovala na príprave 56. ročníka súťaže *Literárneho Kežmarku*. Vyhodnotenie venované špeciálne 100. výročiu úmrtia P. O. Hviezdoslava a 230. výročiu narodenia a 150. výročiu úmrtia J. Chalupku sa konalo v dňoch 29. 09. a 01. 10. 2021.

SNK malo svojho zástupcu aj v direktórii súťaže *Najkrajšie knihy Slovenska 2020*, ktorú organizuje BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti. *Cena Slovenskej národnej knižnice* za študentskú prácu získala Alexandra Hrehová za prácu *Idey vrhajúce tieň*.

Vedúca LM SNK PhDr. Ivana Danková sa zúčastnila zasadnutí Nákupnej a oceňovacej komisie Literárneho archívu SNK a online zasadnutia 31. valného zhromaždenia Zväzu múzeí na Slovensku. Kurátorka LM SNK Mgr. Adriana Brázdová sa zúčastnila online zasadnutí Literárnej a hudobnej komisie Zväzu múzeí na Slovensku.

Komisia Národného cintorína (NC) v roku 2021 zasadala jedenkrát, a to 12. októbra 2021. Predmetom rokovania bolo plnenie využitia finančných prostriedkov z dotácie Ministerstva kultúry SR určenej na správu NC v sume 42 000 €, riešenie údržby zelene hrobových miest pamiatkovej podstaty a žiadosti o pridelenie hrobových miest. V októbri 2021 SNK zabezpečila kvetinovú výzdobu 43 hrobových miest na NC, ktoré má SNK vo svojej správe.

Slovanské múzeum A. S. Puškina v Brodzanoch bolo pre verejnosť zatvorené aj v súvislosti s opravnými prácami na objekte kaštieľa, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou. Tieto si vyžiadali zatvorenie múzea pre verejnosť od 22. 05. 2021 do 24. 11. 2021 – t. j. 138 pracovných dní.

Dokopy bolo SMASP **zatvorené pre verejnosť 232 pracovných dní**, čo sa odrazilo na jeho návštevnosti. Počas tohto uzatvorenia bola v rekordne rýchлом čase vykonaná odborná revízia zbierkového fondu.

Išlo o sanáciu základov a obvodového muriva proti vlhkosti na vonkajších i vnútorných stenách budovy z dôvodu dlhodobého vlhnutia konštrukcie. Po obvode základov kaštieľa bol vybudovaný nový drenážny systém, ktorý odvádza vlhkosť. Neodborné ošetrovanie múrov v 80. rokoch minulého storočia, keď kaštieľ prešiel poslednou výraznou

rekonštrukciou, totiž spôsobilo vzlihanie vlhkosti a následnú degradáciu omietok zasolením. Problém znásobovala aj záhradná terasa, pod ktorou boli v suteréne vybudované WC. Práce si vyžiadali investície vo výške 168 452 €, ďalších 2 990 € SNK investovala do doplnkového historického výskumu podľa požiadaviek Krajského Pamiatkového úradu.

Na príľahlej Friesenhofovej knižnici sa podarilo opraviť krov a položiť novú strešnú krytinu v celkovej sume 29 421 €. V roku 2021 navštívilo expozície, výstavy a podujatia Literárneho múzea SNK **1 298 návštevníkov**, expozíciu in situ Národný cintorín navštívilo **10 366 návštevníkov**. Slovánske múzeum A. S. Puškina v Brodzanoch zaznamenalo **13 návštevníkov**. **Celková návštevnosť múzeí SNK** v roku 2021 bola **11 677 návštevníkov**. Na základe príkazu ministerky kultúry SR č. 5/2021 boli múzeá SNK každú prvú nedeľu v mesiaci otvorené zadarmo pre verejnosť.

Medzinárodná

spolupráca

Medzinárodná spolupráca

SNK bola riešiteľkou **medzinárodného projektu *Benchmarking kniho***ven za slovenské verejné knižnice a zabezpečila vykonávanie činností v súlade so Zmluvou o využívaní databázy projektu Benchmarking kniho

ven medzi Národní knihovnou ČR a SNK. Do projektu sa k 31. 12. 2021 zapojilo 79 verejných knižníc. V rámci tejto činnosti sa uskutočnilo:

- * spracovanie materiálu *Analýza trendov vývoja podmienok a výkonov slovenských verejných knižníc zapojených do projektu Benchmarking kniho*ven v r. 2012 – 2021,
- * podujatie *Benchmarking verejných knižníc*, ktoré sa konalo 5. 10. 2021.

SNK sa zapojila do medzinárodného projektu *The Written Visegrad Heritage – Protection for the Future*, ktorý sa realizuje v rámci programu Visegrad Fund. Zameraný je na podporu a rozvoj aktívnej spolupráce v oblasti výskumu a ochrany kultúrneho dedičstva v krajinách V4. Hlavným riešiteľom projektu je Budapest City Archives, partnermi sú okrem SNK aj Národní knihovna ČR a Fakulta biológie Varšavskej Univerzity. V rámci projektu sa SNK zúčastnila:

- * workshopu v BCA Budapešti,
- * on-line workshopu v NK ČR Prahe.

SNK sa v roku 2021 ako partner projektu podieľala na realizácii virtuálnej výstavy *The Danube: connecting Europe* na portáli európskeho kultúrneho dedičstva Europeana (<https://www.europeana.eu/sk/exhibitions/the-danube-connecting-europe/credits>). Projekt sa realizoval v rámci spolupráce nadácie Europeana, CENL a Rakúskej národnej knižnice a bol podporený z prostriedkov Grantu Erlanda Koldinga Nielsena.

Generálna riaditeľka SNK sa ako **podpredsedníčka Výkonného výboru CENL** (Conference of European National Librarians - Konferencia riaditeľov európskych národných knižníc), ktorá je najvýznamnejšou organizáciou pre medzinárodnú spoluprácu národných knižníc členských krajín Rady Európy, počas roku 2021 aktívne podieľala na rozhodovacej a riadiacej činnosti Výkonného výboru CENL. Po uplynutí jej druhého (v zmysle stanov organizácie posledného možného po sebe nasledujúceho) funkčného obdobia vo Výkonnom výbore CENL sa k 1. 12. 2021 jej členstvo vo Výkonnom výbore CENL ukončilo po menovaní nového Výkonného výboru CENL na ďalšie funkčné obdobie. SNK má v rámci CENL svojho zástupcu tiež v CENL Copyright Networking Group.

V rámci svojho členstva v najvýznamnejšej globálnej organizácii knižníc a knihovníkov **IFLA** jej generálna riaditeľka pôsobila už druhé po sebe nasledujúce funkčné obdobie v Stálom výbore pre národné knižnice a ďalší odborní zamestnanci SNK v Bibliografickej sekcii IFLA a Výbore pre autorské právo a iné právne záležitosti.

SNK, ako člen prestížnej medzinárodnej organizácie **Consortium of European Research Libraries (CERL)**, ktorá sa zameriava na výskum spoločného písomného kultúrneho dedičstva a riešenie súčasných problémov a výziev spojených s danou problematikou, podieľala na plnení jej úloh. V rámci tejto činnosti sa postupne odosielať príslušné metadáta tlačí uložených vo fonde SNK do databáz CERL, ale najmä záznamy tlačí vydaných pred rokom 1918:

- * 55 úplných záznamov autorít tlačiarov pôsobiacich na našom území v období najstaršej produkcie tlačí,
- * viac ako 350 úplných bibliografických záznamov tlačí 16. storočia,
- * 282 bibliografických záznamov tlačí 18. a 19. storočia

SNK sa v roku 2021 naďalej aktívne podieľala na činnosti **EURIG (European RDA Interest Group)**, **UDCC (UDC Consortium)** a **EUIPO (European Union Intellectual Property Office)**. V roku 2021 sa jej zástupcovia zúčastnili (vzhľadom na pandemickú situáciu zväčša virtuálnou formou) týchto mítingov a konferencií:

WLIC 2021 Virtual Conference (17.-19.8.2021)

EURIG Annual Meeting (4.-5.5.2021)

RDA in Europe Meeting (14.9.2021)

Interoperability of Data of Cultural Heritage Institutions in the Digital Space: Terminological Aspect (8.10.2021)

UDCC Annual Meeting - (2.3.2021)

UDCC Annual Meeting - (25.10.2021)

The Out of Commerce works portal testing with users - EUIPO (18.-21.3.2021).

Vedeckovýskumná činnosť SNK

SNK sa v roku 2021 zaoberala riešením 8 vedeckovýskumných úloh:

- * **Bibliografia inorečových tlačí z územia Slovenska 1901 – 1918.** Po realizácii a príprave v predchádzajúcich rokoch bola bibliografia zredigovaná (registre) a v druhom polroku bol rukopis odovzdaný na technické spracovanie a konečné vydanie. Publikácia bola vytlačená a úloha úspešne ukončená.
- * **Katalóg inkunábul z fondov SNK.** Na úlohe sa pracuje. V roku 2019 sa pristúpilo k bibliografickému spracovaniu inkunábul z fondov SNK s cieľom vydať v najbližších rokoch kompletnú bibliografiu prvotlačí. Po ujasnení metodiky spracovania inkunábul a vypracovaní pravidiel popisu podľa nových katalogizačných pravidiel RDA sa pokračovalo v bibliografickom spracovaní inkunábul. Priebežne sa v roku 2021 spracovalo 283 inkunábul. Na úlohe sa pracuje.
- * **Katalóg tlačí 16. storočia z františkánskych knižníc, 2. doplnené vydanie.** Vzhľadom na to, že katalóg tlačí 16. storočia z františkánskych knižníc bol vydaný v čase, keď fond bývalých františkánskych knižníc ešte nebol vyskladnený a dokumenty neboli spracované v knižničnom systéme Virtua, začiatkom roka 2019 sa začalo s bibliografickým spracovaním týchto tlačí zo všetkých zachovaných františkánskych knižníc. V roku 2021 sa pokračovalo v kompletnom bibliografickom spracovaní týchto dokumentov a spracovalo sa 301 tlačí z fondov bývalých františkánskych knižníc, pričom 1 074 bolo zredigovaných. Na úlohe sa pracuje.
- * **Výskum dizertačných prác slovenských študentov na nemeckých univerzitách v 18. storočí v nemeckých knižniciach.** Úloha bola ukončená a publikácia bola v roku 2021 vydaná v tlačenej podobe.
- * **Príprava a redakcia Biografického lexikónu Slovenska, zv. VIII.** Biografický lexikón Slovenska, zv. VIII. bude obsahovať heslá zo všetkých oblastí spoločenského života od Veľkej Moravy až po súčasnosť. V predmetnom zväzku budú zaradené heslá písmená R – Sn. Predmetom tejto výskumnej úlohy bola tvorba a redakcia hesiel. Jej výsledkom bude tlačená podoba *Biografického lexikónu Slovenska, zv. VIII.* Termín vydania publikácie je predbežne stanovený na rok 2023. Na úlohe sa pracuje.
- * **Výskum života a diela Janka Matúšku.** Výsledkom štúdií archívnych materiálov a biografických dokumentov k osobnosti tvorcu slovenskej hymny a štúrovcu Janka Matúšku a ďalších členov jeho rodu bol odborný seminár venovaný 200. výročiu jeho narodenia. Vedecký seminár s názvom Matúškovci v slovenskej kultúre sa uskutočnil 17. 6. 2021 v Martine a príspevky budú zaradené do zborníka *Biografické štúdie, zv. 45.* Úloha je ukončená.
- * **Príprava a redakcia Súpisu erbových listín.** Pokračovali práce na projekte, ktorý slovenskej i medzinárodnej verejnosti sprístupní údaje o významných prameňoch biografického, genealogického, kultúrno-historického bádania z obdobia od polovice 14. storočia do začiatku 20. storočia. Na úlohe sa pracuje, ukončenie redakcie súpisu je naplánované na rok 2022 a vydanie na rok 2023.
- * **Prieskum zabezpečenia ochrany fotografických negatívov v pamäťových inštitúciách.** Cieľom bolo preskúmať aktuálne spôsoby zabezpečenia ochrany fotografických negatívov v archívoch, knižniciach, múzeách a galériách na Slovensku a v zahraničí. Prieskum bol zameraný na jednotlivé druhy negatívov, ich fyzický stav, preventívnu ochranu, praktické dodržiavanie podmienok pre ich krátkodobé a dlhodobé uloženie. Výsledky realizovaného prieskumu boli zhrnuté v porovnávej štúdiu, ktorá monitoruje reálny stav ochrany negatívov v

pamäťových štúdiách a navrhuje ďalšie postupy na uloženie fotografických negatívov v LA SNK. Úloha je ukončená.

Slovenská národná knižnica plánovala v roku 2021 uskutočniť **4 vedecké podujatia** (pozri kapitola Výstavy a podujatia SNK).

Výstavy a podujatia SNK

Výstavy

- * **Miro Vladár. Spomienky a návraty** (07. 07. 2021 – 31. 08. 2021, LM SNK). Výstava venovaná tvorbe martinského insitného maliara (vernissáž: 07. 07. 2021).
- * **M. R. Štefánik a tí, čo ho nasledovali** (09. 09. 2021– 16. 10. 2021, LM SNK). Výstavu pripravil Historický ústav SAV s cieľom priblížiť osudy diplomatov, legionárov, spisovateľov, básnikov, politikov, medzinárodných právnikov, ktorých rukopis nachádzame pri zásadných a zlomových udalostiach našich i svetových dejín a všade tam, kde znel hlas slobody a demokracie. Návštevníci tak spoznali osudy Milana Rastislava Štefánika, Štefana Osuského, Vladimíra Martina Palica, Vladimíra Svetozára Hurbana, Juraja Slávika Neresnického, Ivana Krna a Jána Papánka (vernissáž: 09. 09. 2021).
- * **Pavol Országh Hviezdoslav – Cestou života** (04. 11. 2021 – 30. 4. 2022, LM SNK). Výstava pripravená pri príležitosti 100. výročia úmrtia P. O. Hviezdoslava ponúka iný pohľad na váženého spisovateľa, než aký poznáme z učebníc. Dôslednejšie sa výstava zamerala na jeho cestu do Martina a vzťah k tomuto mestu. SNK nakrútila v spolupráci s TV Turiec k výstave aj krátky dokumentárny film (vernissáž: 04. 11. 2021).
- * **AMFO 2021** (26. 11. 2021 – SNK). Výstava fotografií 49. ročníka celoštátnej postupovej súťaže a výstavy amatérskej fotografie AMFO bola inštalovaná vo vestibule sídelnej budovy.

Podujatia pre verejnosť

Týždeň slovenských knižníc (01.– 05. 03. 2021, online - sociálne siete). Pre nepriaznivú epidemiologickú situáciu sa podujatie uskutočnilo na sociálnej sieti Facebook – počas celého týždňa sme našim priaznivcom ponúkli denne jeden filmový dokument o našich pracoviskách, aktivitách a aktuálnych výstavách. Zaznamenali sme 2 653 zhliadnutí.

Noc múzeí a galérií (15. 05. 2021, online – sociálne siete). Pre nepriaznivú epidemiologickú situáciu sa podujatie uskutočnilo online na sociálnej sieti Facebook v popoludňajších až neskorých večerných hodinách. Podujatie pripravilo oddelenie pre styk s médiami a verejnosťou a Literárne múzeum SNK virtuálnym návštevníkom ponúklo zaujímavé videá, interaktívne puzzle a hádanky. Zaznamenali sme 4 857 zhliadnutí.

Deň otvorených dverí v Literárnom archíve SNK (11. 06. 2021, SNK, online – sociálne siete). Na pozadí prezentácie knihy *Od dagerotypie po modernú fotografiu* Literárny archív odprezentoval vzácne historické fotografie, ktoré uchováva. K 31. 12. 2021 zaznamenal 3 584 zobrazení (z toho Facebook 2 779, Twitter 1 495, LinkedIn 310).

Životná odysea Martina Kukučina (24. 06. 2021, SNK). Vzdelávacie podujatie z cyklu *Ich domovinou bol jazyk* pôvodne LM SNK pripravilo pre žiakov stredných škôl. Z dôvodu pandemickej situácie bolo upravené tak, aby oslovilo širšie spektrum návštevníkov. Na podujatí bola odprezentovaná kniha PhDr. Márie Rapošovej *Životná odysea Martina Kukučina*.

Miro Vladár. Spomienky a návraty (07. 07. 2021, LM SNK). Vernissáž výstavy, ktorá bola venovaná tvorbe martinského insitného maliara.

Karol Štrmeň – Básnik, ktorý vie slzy v perly premeniť (22. 07. 2021, LM SNK). Vzdelávacie podujatie z cyklu *Ich domovinou bol jazyk* pôvodne LM SNK pripravilo pre žiakov stredných škôl. Z dôvodu pandemickej situácie bolo upravené tak, aby oslovilo širšie spektrum návštevníkov v rámci letných večerov.

Kultúra na kopci: Funny Fellows (29. 07. 2021, SNK). Po výraznom uvoľnení protipandemických opatrení SNK ponúkla verejnosti sériu *Kultúry na kopci* ako sériu letných podujatí pod holým nebom – tentokrát melodický swing a hudbu prvej Československej republiky.

Kultúra na kopci: Slovak Tango (05. 08. 2021, SNK). V rámci série *Kultúra na kopci* – zaspomínali sme si na známe operety G. Dusíka, D. Pálku či F. K. Veselého.

Rudolf Dilong – Zakliaty v legende (12. 08. 2021, LM SNK). Vzdelávacie podujatie z cyklu *Ich domovinou bol jazyk* bolo upravené tak, aby oslovilo širšie spektrum návštevníkov v rámci letných večerov.

Kultúra na kopci: Soirée s Feldekovcami (19. 08. 2021, SNK). V rámci série *Kultúra na kopci* – zaspomínali sme si na legendárne trio Lasica – Satinský – Filip.

Hudobné klenoty (20. 08. 2021, Slovanské múzeum A. S. Puškina v Brodzanoch). Koncert renesančnej a barokovej hudby.

Nylonový mesiac Jaroslavy Blažkovej (26. 08. 2021, LM SNK). Vzdelávacie podujatie z cyklu *Ich domovinou bol jazyk* oslovilo širšie spektrum návštevníkov v rámci letných večerov.

Deň Puškina (01. 10. 2021, Slovanské múzeum A. S. Puškina v Brodzanoch). Hudobno-slovné pásmo pozostávajúce z hudobného programu *Zlatý vek gitary* a programu *Tajomstvá Puškinovho súboja*.

Kultúra na kopci: s Braňom Jobusom (02. 09. 2021, SNK). V rámci série *Kultúra na kopci* sme školský rok privítali spolu s obľúbeným autorom, spevákom, hudobníkom a humoristom B. Jobusom.

Štefan Osuský – Zabudnutý diplomat (09. 09. 2021, LM SNK). Vzdelávacie podujatie z cyklu *Ich domovinou bol jazyk* bolo venované tomuto významnému diplomatovi - prednáška s diskusiou.

M. R. Štefánik a tí, čo ho nasledovali (09. 09. 2021, LM SNK). Vernisáž výstavy.

Meštiansky a šľachtický životný štýl v 19. storočí (21. 10. 2021, Slovanské múzeum A. S. Puškina v Brodzanoch). Moderovaná diskusia.

P. O. Hviezdoslav – Cestou života (04. 11. 2021, LM SNK). Vernisáž výstavy.

AMFO 2021 (26. 11. 2021, SNK – online). Slávnostné vyhodnotenie 49. ročníka celoštátnej postupovej súťaže a výstavy amatérskej fotografie. Odovzdalo sa 27 cien a 31 čestných uznaní. Národné osvetové centrum, Turčianske kultúrne stredisko v Martine a SNK realizovali toto podujatie.

Objavovanie za bránou Brodzianskeho kaštieľa (10. 12. 2021, Slovanské múzeum A. S. Puškina v Brodzanoch – online). Prednáška.

Podujatia pre knihovníkov

SNK zorganizovala **25 vzdelávacích podujatí**:

- * *Štandard pre verejné knižnice* – 20. január 2021 (online seminár),
- * *Propagačné materiály*, online – 27. január 2021 (online seminár v rámci cyklického podujatia Verejná knižnica 4.0 a knihovník),
- * *Štatistické zisťovanie o knižniciach* – 3. február 2021 (online seminár),
- * *Knižnice na sociálnych sieťach a webe* – 10. február 2021 (online seminár v rámci cyklického podujatia Verejná knižnica 4.0 a knihovník),
- * *Crowdfunding* – 17. február 2021 (príležitosť pre knižnice, online seminár),
- * *E-knihy, e-výpožičky a ďalšie digitalizované dokumenty* – 24. február 2021 (medzinárodný webinár v rámci cyklického podujatia Verejná knižnica 4.0 a knihovník),
- * *Ako zachrániť obecné knižnice* – 4. marec 2021 (online seminár),
- * *Advokácia knižníc* – 9. marec 2021 (online tréning realizovaný v rámci cyklického podujatia E-vzdelávanie knihovníkov),
- * *Syndróm vyhorenia u knihovníka a jeho ďalšia motivácia* – 16. marec 2021 (online seminár realizovaný v rámci cyklického podujatia E-vzdelávanie knihovníkov),
- * *Hovoríme, ale je nám rozumieť?* – 17. marec 2021,
- * *Asertívna komunikácia a zvládanie stresu* – 2. jún 2021,
- * *Prípravná fáza projektu* – 17. jún 2021,
- * *Tvorba PR videa v knižnici* – 9. september 2021 (seminár k spracovaniu starých tlačí pre slovenských odborníkov zaoberajúcich sa spracovaním historických knižničných dokumentov),
- * *Knižnice teraz a potom: Úloha celoživotného vzdelávania v knižniciach* – 10. november 2021,
- * *Leadership pre riaditeľov knižníc*
- * 23. september 2021 – *LEADERSHIP I.: Ja ako líder. Komunikácia lídra,*

- * 15. október 2021 – *LEADERSHIP II.: Otvorená komunikácia a dávanie spätnej väzby*,
- * 04. november 2021 – *LEADERSHIP III.: Budovanie a vedenie tímu*

Vedecké podujatia

- * *Veda a jej rozvoj v zrkadle pamiatok knižnej kultúry* (8. – 9. 6. 2021, Martin, SNK, online). Medzinárodná konferencia venovaná dejinám knižnej kultúry, ktorej sa zúčastnili aj bádatelia z pamäťových a vedeckých inštitúcií Maďarska, Česka, Rakúska a Srbska. Jej výsledkom je zborník KNIHA 2021 (pozri Edičná činnosť SNK).
- * *Remeslo a kniha* (27. – 28. 5. 2021, Martin, SNK, online). Druhý ročník medzinárodnej konferencie určenej nielen odborníkom v oblasti reštaurovania a konzervovania dokumentov, ale aj širšej odbornej verejnosti.
- * *Matúškovi v slovenskej kultúre* (17. 6. 2021, Martin, SNK). Vedecký seminár venovaný autorovi slovenskej hymny a štúrovcovi Jankovi Matúškovi a ďalším menej známym členom tohto rodu. Príspevky budú zaradené do zborníka Biografické štúdie, zv. 45.
- * *Genealogicko-biografická konferencia Choroby našich predkov* (21. 10. 2021, Martin, SNK). Odborno-popularizačná konferencia na aktuálnu tému, ktorej spoluorganizátorom bola Slovenská genealogicko-heraldická spoločnosť.

Podujatia pre odbornú verejnosť:

- * *Fonografické valce v 21. storočí* – 8. september 2021, Martin, SNK,
- * *E-vzdelávanie v prostredí knižníc* – 14. september 2021,
- * *Leadership pre vedúcich pracovníkov knižníc* – 23. september 2021,
- * *Komunikácia a dobré vzťahy na pracovisku* – 30. september 2021,
- * *Benchmarking verejných knižníc* – 5. október 2021,
- * *Komunikácia a dobré vzťahy na pracovisku* – 6. október 2021,
- * *Pracovník v službách – biznis etiketa* – 7. október 2021,
- * *Metodika spracovania historických tlačí vo formáte MARC 21 s implementáciou pravidiel RDA* – 20. október 2021 (online). Medzinárodný seminár, ktorého sa zúčastnili odborníci a vedeckí pracovníci z oblasti uchovávanía ochrany fonografických valcov zo Slovenska, Česka, Maďarska a Nemecka. Na seminári bol prvýkrát prezentovaný opravený fonograf, ktorý uchováva LA SNK.

Edičná činnosť SNK

V roku 2021 vydala SNK v **tlačenej forme odborné publikácie a zborníky**:

- * ĎURIŠKA, Zdenko (ed.). *Biografické štúdie 44*. Martin : Slovenská národná knižnica, 2021. 184 s. ISBN 978-80-8149-152-8. ISSN 0067-8724.
- * KLIMEKOVÁ, Agáta. *Dizertačné tlače študentov z územia Slovenska na nemeckých univerzitách v 18. storočí v nemeckých knižniciach*. 1. Martin : Slovenská národná knižnica, 2021, 216 s. ISBN 978-80-8149-150-4.
- * KLIMEKOVÁ, Agáta – ONDROUŠKOVÁ, Janka. *Bibliografia inorečových tlačí z územia Slovenska 1901 – 1918*. 1. Martin : Slovenská národná knižnica, 2021, 413 s. ISBN 978-80-8149-146-7.
- * KNAPČOKOVÁ, Stanislava (ed.). *Kniha 2021: Zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry*. Martin : Slovenská národná knižnica, 2021, 360 s. ISBN 978-80-8149-149-8. ISSN 1336-5436.

- * MAŤOVČÍK, Augustín a kol. : *Славянский музей А. С. Пушкина Бродзяны. Путеводитель по экспозиции* [Slovenské múzeum A. S. Puškina Brodzany. Sprievodca po expozícii]. Martin : Slovenská národná knižnica, 2021. 88 s. ISBN 978-80-8149-144-3.
- * MĀRZA SELECKÁ, Eva. *Slovacikálne tlače v sedmohradskej knižnici Batthyaneum v Alba Iulii (16. – 18. storočie)*. 1. Martin : Slovenská národná knižnica, 2021, 357 s. ISBN 978-80-8149-147-4.
- * LAZORÍK, Eduard. *Stredoveké rukopisné fragmenty z fondov Slovenskej národnej knižnice a v knižniciach Zaiovcov, Aponiovcov, Učenej spoločnosti malohontskej a Antona Augustína Baníka*. 1. Martin : Slovenská národná knižnica, 2021, 256 s. ISBN 978-80-8149-144-3.

V roku 2021 vydala SNK v **elektronickej forme** tieto **metodické materiály**:

- * PRACHÁROVÁ, Zuzana. *Knižnice knižniciam. Metodické úlohy regionálnych knižníc a regionálnych knižníc s krajskou pôsobnosťou voči knižniciam v metodickej pôsobnosti* [online]. Martin : Slovenská národná knižnica, 2021 [cit. 2021-01-18]. Dostupné na: https://www.snk.sk/images/Informacie_pre/Kniznice_a_knihovnikov/Dokumenty_pre_knihovnikov/Kniznice_knizniciam.pdf.
- * KILÁROVÁ, Iveta. *Metodická príručka pre štatistický výkaz KULT 10-01* [online]. Martin : Slovenská národná knižnica, 2021 [cit. 2021-01-18]. Dostupné na: https://www.snk.sk/images/sluzby/ORKS/statistika/KULT_MK_SR_10-01/Metodicka_pr%C3%Adrucka_k_statisitke_FINAL_1.pdf.
- * PRACHÁROVÁ, Zuzana. *Metodické odporúčania pravidiel pre nastavenie predlžovania výpožičiek v knižniciach knižničného systému SR* [online]. Martin : Slovenská národná knižnica, 2021 [cit. 2021-01-18]. Dostupné na: https://www.snk.sk/images/Informacie_pre/Kniznice_a_knihovnikov/Dokumenty_pre_knihovnikov/Metodicke_odporucania.pdf.
- * KIANICOVÁ, Nikola. *Metodický materiál pre e-vzdelávanie v prostredí knižníc* [online]. Martin : Slovenská národná knižnica, 2021 [cit. 2021-01-18]. Dostupné na: https://www.snk.sk/images/Informacie_pre/Kniznice_a_knihovnikov/Dokumenty_pre_knihovnikov/Metodicky_material_pre_e_vzdelavanie_v_prostredj_kniznic.pdf.
- * PRACHÁROVÁ, Zuzana. *Spracovanie prieskumu o celoživotnom vzdelávaní knihovníkov* [online]. Martin : Slovenská národná knižnica, 2021 [cit. 2021-01-18]. Dostupné na: https://www.snk.sk/images/Informacie_pre/Kniznice_a_knihovnikov/Prieskumy/2021_08_01_Spracovanie_prieskumu_o_celozivotnom_vzdelavani_knihovnikov.pdf.

SNK v roku 2021 vydala štyri čísla elektronického odborného časopisu zameraného na knihovníctvo a informačnú vedu – *Knižnica: Časopis pre knihovníctvo*. 22/1 – 4. Martin : Slovenská národná knižnica, 2021. ISSN 1336-0965.

V tlačenej forme bolo vydané aj ďalšie číslo populárno-náučného časopisu, ktorý čitateľov oboznamuje predovšetkým s činnosťou a poslaním SNK – *Zlatá niť: Golden Thread*. 4 (1). Martin : Slovenská národná knižnica, 2021.

Publikačná a prednášková činnosť

Zamestnanci SNK v roku 2021 aktívne publikovali doma i v zahraničí. Počet príspevkov pracovníkov SNK v roku 2021 s ich zaradením do príslušných kategórií publikačnej činnosti sumarizuje nasledujúca tabuľka:

Publikačná činnosť SNK 2021 Kód kategórie	Kategórie evidencie publikačnej činnosti	Počet
V1	vedecký výstup publikačnej činnosti ako celok	5
V2	vedecký výstup publikačnej činnosti ako časť editovanej knihy alebo zborníka	3
V3	vedecký výstup publikačnej činnosti z časopisu	4
O1	odborný výstup publikačnej činnosti ako celok	9
O2	odborný výstup publikačnej činnosti ako časť publikácie alebo zborníka	22

O3	odborný výstup publikačnej činnosti z časopisu	15
I1	iný výstup publikačnej činnosti ako celok	9
I2	iný výstup publikačnej činnosti ako časť publikácie alebo zborníka	1
I3	iný výstup publikačnej činnosti z časopisu	3
Spolu		71

Katégorie evidencie ohlasu na výstup publikačnej činnosti SNK 2021

Kód kategórie	Typ ohlasu	Počet
1	citácia v publikácii registrovaná v citačných indexoch	4
2	citácia v publikácii vrátane citácie v publikácii registrovanej v iných databázach okrem citačných indexov	2
3	recenzia a umelecká kritika v publikácii	5
Spolu		11

Zamestnanci SNK aktívne vystúpili s odbornými príspevkami na vedeckých konferenciách a seminároch, ako aj na podujatiach pre laickú verejnosť:

- BAJŽÍKOVÁ, Martina. *Nový pohľad na zachovanie písomného kultúrneho dedičstva*. Online konferencia Remeslo a kniha: II. medzinárodná konferencia, 27. – 28. 5. 2021, Martin, SNK.
- BAJŽÍKOVÁ, Martina. *Slovak National Library – prezentácia pracoviska a činnosti SNK uskutočnená v rámci medzinárodného workshopu „The Written Visegrad Heritage – Protection for the Future“*, 13. 10. 2021, Budapešť, Maďarská republika.
- BALOGA, Martin. *Pohľad na knihu zo širšej perspektívy – užitočnosť zahraničných databáz pri výskume knižnej kultúry*. Online konferencia *Veda a jej rozvoj v zrkadle pamiatok knižnej kultúry*, 8. 6. 2021, Martin, SNK.
- BRÁZDOVÁ, Adriana. *Pavol Országh Hviezdoslav v zbierkach Slovenskej národnej knižnice*. Online konferencia *Museologica literaria*, 2021. 9. 9. 2021.
- CABADAJOVÁ, Jana. *Problematika HKF na Slovensku a v SNK*. Prednáška pre poslucháčov Katedry knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty UK, 25. 6. 202, Martin, SNK.
- CABADAJOVÁ, Jana – VALOVIČOVÁ, Danka. *Reštaurovanie najstaršieho českého tlačeného herbára z roku 1517*. Online konferencia *Remeslo a kniha*, 27. 5. 2021, Martin, SNK.
- DROPKOVÁ, Janka. *Niekedy je menej viac*. Online seminár *Hovoríme, ale je nám rozumieť?*, 17. 3. 2021, Martin, SNK.
- GORAUSOVÁ, Mária. *Prieskum a identifikácia negatívov na plastovej podložke*. Online konferencia *Remeslo a kniha: II. medzinárodná konferencia*, 27. – 28. 5. 2021, Martin, SNK.
- HÍREŠ, Ondrej. *Fonografické valce a ich výskyt v zbierkach Slovenskej národnej knižnice*. Online konferencia *Remeslo a kniha: II. medzinárodná konferencia*, 27. – 28. 5. 2021, Martin, SNK.
- HÍREŠ, Ondrej. *Fonografické valce a ich výskyt a ochrana v zbierkach Slovenskej národnej knižnice*. Medzinárodný seminár *Fonografické valce v 21. storočí*, 8. 9. 2021, Martin, SNK.
- JÁNOŠÍK, Marcel – MACHUTOVÁ, Dominika. *Medzinárodný prieskum fonografických valcov realizovaný SNK v roku 2021*. Medzinárodný seminár *Fonografické valce v 21. storočí*, 8. 9. 2021, Martin, SNK.
- JÁNOŠÍK, Marcel. *Hudobno-historické objavy v Jasenici na Považí*. Konferencia *Malé osobnosti veľkých dejín – veľké osobnosti malých dejín*, 11. 6. 2021, Bratislava.
- JESENSKÁ, Martina. *Múzejná pedagogika v podmienkach Literárneho múzea SNK*. Online seminár *Možnosti a limity literárnej vedy vo vzťahu k súčasným reformám literárneho vzdelávania*, 10. 11. 2021, Banská Bystrica.
- KAPUSTOVÁ, Danka. *Z katalogizácie do služieb*. Online seminár *Hovoríme, ale je nám rozumieť?*, 17. 3. 2021, Martin, SNK.
- KÁMEN, Matej. *Reštaurovanie historickej monografie 1647*. Online konferencia *Remeslo a kniha: II. medzinárodná konferencia*, 27. – 28. 5. 2021, Martin, SNK.
- KIANICOVÁ, Nikola. *Najčastejšie chyby obecných knižníc v štatistických údajoch vo formulári KULT 10-01*. Online seminár *Štatistické zisťovanie o knižniciach*, 3. 2. 2021, Martin, SNK.
- KIANICOVÁ, Nikola. *Ponuka e-knží zdarma na internete*. Online seminár *E-knihy, e-výpožičky a ďalšie digitalizované dokumenty*, 24. 2. 2021, Martin, SNK.
- KIANICOVÁ, Nikola. *Realizácia a organizácia webinárov v aplikácii Airmeet*. Online, 9. 3. 2021, Martin, SNK.
- KIANICOVÁ, Nikola. *Tvorba PR videa v knižnici*. Online seminár *Tvorba PR videa v knižnici*, 9. 9. 2021, Martin, SNK.
- KIANICOVÁ, Nikola. *E-vzdelávanie v prostredí knižníc*. Online seminár *E-vzdelávanie v prostredí knižníc*, 14. 9. 2021, Martin, SNK.
- KNAPČOKOVÁ, Stanislava. *Grafika v tlačiach 18. storočia: V dielach Karola Gottlieba Windischa*. Online konferencia *Veda a jej rozvoj v zrkadle pamiatok knižnej kultúry*, 8. 6. 2021, Martin, SNK.
- LUKÁČOVÁ Alexandra. *Tajomstvá Puškinovho súboja*. Podujatie *Deň Puškina*, 1. 10. 2021, Slovanské múzeum A. S. Puškina, Brodzany.

- LUKÁČOVÁ Alexandra. *Objavovanie za bránou Brodzianskeho kaštieľa II*. Online prednáška, 10. 12. 2021, Slovenské múzeum A. S. Puškina, Brodzany.
- LUKÁČOVÁ, Katarína. *Album kolorovaných litografií a akvarelov Natálie Ivanovny Friesenhofovej* – Online konferencia *Remeslo a kniha: II. medzinárodná konferencia*, 27. – 28. 5. 2021, Martin, SNK.
- MACHUTOVÁ, Dominika. *Hudba v živote Štefana Hankoviča (1931 – 2020)*. Konferencia *Malé osobnosti veľkých dejín – veľké osobnosti malých dejín*, 11. 06. 2021, Bratislava.
- MACHUTOVÁ, Dominika. *Výtvarné umenie v osobnom fonde Vševlada Jozefa Gajdoša*. Konferencia *Pramene slovenskej hudby 2021*, 23. 9. 2021, Poprad.
- MÁTUŠ, Pavol. *Prečo práve Hviezdoslav*. Seminár 56. ročníka celoslovenskej literárnej súťaže Literárny Kežmarok, 29. 9. – 1. 10. 2021, Kežmarok.
- ORAVEC, Peter. *Reštaurovanie rodinného albumu Janka Alexyho*. Online konferencia *Remeslo a kniha: II. medzinárodná konferencia*, 27. – 28. 5. 2021, Martin, SNK.
- PAKÁNOVÁ, Ivana. *Národná licencia má budúcnosť?* Online seminár *Hovoríme, ale je nám rozumieť?*, 17. 3. 2021, Martin, SNK.
- PITÁKOVÁ, Mária. *Lekár Lobera de Avila a jeho dielo Bancket zachované vo fonde Slovenskej národnej knižnice týkajúce sa správneho stravovania šľachticov v 16. storočí*. Online konferencia *Veda a jej rozvoj v zrkadle pamiatok knižnej kultúry*, 9. 6. 2021, Martin, SNK.
- PRACHÁROVÁ, Zuzana. *Postavenie knižníc v systéme celoživotného vzdelávania v súvislosti s kvalifikáciou knihovníka*. Tlib – 20. ročník odborného seminára pre knihovníkov a informačných špecialistov. 8. – 9. júna 2021, Banská Bystrica.
- RAPOŠOVÁ, Mária. *Najvzácnejší medzinárodný predmet slovenského múzejníctva*. Online konferencia *Museologica literaria 2021*, 9. 9. 2021.
- SAMCOVÁ, Martina. *Reštaurovanie albumu Amálie Ormisovej*. Online konferencia *Remeslo a kniha: II. medzinárodná konferencia*, 27. – 28. 5. 2021, Martin, SNK.
- TOMO, Tomáš. *Posun liečby hudbou zo 16. storočia na dnešnú muzikoterapiu*. Online konferencia *Veda a jej rozvoj v zrkadle pamiatok knižnej kultúry*, 9. 6. 2021, Martin, SNK.
- VALOVÁ, Mária. *Starostlivosť a ochrana fotografických zbierok v Literárnom archíve Slovenskej národnej knižnice v Martine*. Online konferencia *Remeslo a kniha: II. medzinárodná konferencia*, 27. – 28. 5. 2021, Martin, SNK.
- VALOVIČOVÁ, Danka – CABADAJOVÁ, Jana. *Reštaurovanie najstaršieho českého tlačeného herbára z roku 1517*. Online konferencia *Remeslo a kniha: II. medzinárodná konferencia*, 27. – 28. 5. 2021, Martin, SNK.
- VOJTEKOVÁ, Beáta. *Reštaurovanie rukopisnej mapy z Čaplovičovej knižnice*. Online konferencia *Remeslo a kniha: II. medzinárodná konferencia*, 27. – 28. 5. 2021, Martin, SNK.

4. Rozpočet organizácie

(v eurách)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2020	Schválený rozpočet 2021	Upravený rozpočet 2021	Skutočnosť 2021	% čerpania 4:3	Index 21/20x100 4:1
a	1	2	3	4	5	6
Príjmy celkom	71 561	103 500	135 000	135 942	100,7	190,0
z toho:						
200 Nedaňové príjmy	71 561	103 500	135 000	135 942	100,7	190,0
z toho:						
210 Príjmy z vlastníctva majetku	4 345	4 180	18 720	18 720	100,0	430,8
220 Administr. poplatky a iné poplatky	49 784	73 500	47 092	47 092	100,0	94,6
230 Kapitálové príjmy	0	0	0	0	-	-
290 Iné nedaňové príjmy	17 432	25 820	69 188	70 130	101,4	402,3
300 Granty a transfery	0	0	0	0	-	-
600 Bežné výdavky	11 448 285	10 865 959	8 863 915	8 787 972	99,1	76,8
z toho:						
610 Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	4 003 178	3 605 083	3 747 633	3 747 633	100,0	93,6
620 Poistné a príspevok do poisťovní	1 399 110	1 259 199	1 308 488	1 308 488	100,0	93,5
630 Tovary a služby	5 940 903	5 957 664	3 725 677	3 649 734	98,0	61,4
z toho:						
631 Cestovné náhrady	3 899	35 315	3 345	3 345	100,0	85,8
632 Energie, voda a komunikácie	603 020	658 532	607 867	607 867	100,0	100,8
633 Materiál	998 080	1 109 981	704 696	676 796	96,0	67,8
634 Dopravné	14 243	33 960	10 543	10 543	100,0	74,0
635 Rutinná a štandardná údržba	3 155 682	2 592 140	1 134 726	1 095 925	96,6	34,7
636 Nájomné za nájom	44 898	51 514	49 874	49 874	100,0	111,1
637 Služby	1 121 081	1 476 222	1 214 626	1 205 384	99,2	107,5
640 Bežné transfery	105 094	44 013	82 117	82 117	100,0	78,1

z toho:						
Na členské príspevky v tuz.	754	910	806	806	100,0	106,9
Na odstupné	37 472	13 000	33 025	33 025	100,0	88,1
Jednotlivcovi	700	1 700	6 422	6 422	100,0	917,4
Na odchodné	37 455	3 885	16 247	16 247	100,0	43,4
Na nemocenské dávky	12 203	13 291	11 774	11 774	100,0	96,5
Na členské medzinárod. organizáciám	16 510	11 227	13 843	13 843	100,0	83,8
700 Kapitálové výdavky z toho:	426 577	0	13 600	13 600	100,0	3,2
710 Obstaranie kapitálových aktív	426 577	0	13 600	13 600	100,0	3,2
Výdavky celkom (BV + KV)	11 874 862	10 865 959	8 877 515	8 801 572	99,1	74,1

Poznámka: v uvedenom prehľade sú zahrnuté všetky rozpočtové prostriedky organizácie, vrátane prostriedkov EÚ a na spolufinancovanie a mimorozpočtové výdavky

BV – bežné výdavky

KV – kapitálové výdavky

Ministerstvo kultúry SR stanovilo záväzné ukazovatele a limity ŠR na rok 2021 pre Slovenskú národnú knižnicu (SNK) v nasledovnej programovej štruktúre:

- 08S Tvorba, šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt
- 08S 01 Inštitucionálna podpora štátnymi rozpočtovými a príspevkovými organizáciami
- 08S 0105 Knižnice a knižničná činnosť
- 0EK Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu
- 0EK 0I Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu – MK SR
- 0EK 0I01 Systémy vnútornej správy
- 0EK 0I02 Špecializované systémy
- 0EK 0I03 Podporná infraštruktúra
- 0EK 0I04 ORES – Podpora prezentácie kultúrno-osvetovej činnosti

Funkčná klasifikácia:

- 08.2.0 Kultúrne služby

08.5.0 Výskum a vývoj v oblasti rekreácie, kultúry a náboženstva

Ministerstvo stanovilo záväzné ukazovatele a limity ŠR na rok 2021 pre SNK nasledovne:

Ukazovateľ		Ekonomická klasifikácia	Schválený rozpočet (v €)
1.	Príjmy ŠR (zdroj 111)	200	103 500
2.	Bežné výdavky 08S + 0EK spolu (zdroj 111)	600	10 865 959
2.1	Bežné výdavky 08S 0105 spolu (zdroj 111)	600	8 817 986
	z toho: mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	610	3 605 083
2.2	Bežné výdavky 0EK 0I	600	2 047 973
3.	Kapitálové výdavky (zdroj 111)	700	0
Výdavky celkom (BV spolu + KV spolu)		600 + 700	10 865 959
Limit počtu zamestnancov (prepočítaný)		-	287

Zdroj 111 Prostriedky ŠR

Záväzné ukazovatele, určené SNK rozpisom záväzných ukazovateľov na rok 2021, boli v priebehu roka 2021 upravené 8. rozpočtovými opatreniami (RO) MK SR, v tom 6 RO v oblasti výdavkov a 2 RO na strane príjmov. Okrem toho sa realizovalo 5 RO v kompetencii organizácie bez zmeny záväzného ukazovateľa (presuny medzi podpoložkami ekonomickej klasifikácie) – 4 presuny vo výdavkovej časti a 1 presun v príjmovej časti rozpočtu.

RO č.1

Zvýšenie kapitálových výdavkov na základe žiadosti SNK v rámci prioritných projektov (zdroj 111) v prvku programovej štruktúry 08T0109 Stratégia slovenského knihovníctva v sume 80 592 € a v prvku 08T0106 Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižničných fondov v sume 13 600 €. Finančné prostriedky sú určené na realizáciu nasledovných projektov:

Názov investičnej akcie	Číslo IA	Prvok programu	Suma (v €)
SNK – Rekonštrukcia a modernizácia objektov v detašovanom pracovisku Vrútky (Dofinancovanie PD pre objekt č.1 DP SNK vo Vrútkach – rozšírenie úložných kapacít pre depozity)	39 726	08T0109	80 592
SNK – Akvizície zbierkových predmetov (do fondu Slovanského múzea A. S. Puškina a Literárneho múzea SNK)	15 671	08T0106	13 600
Spolu			94 192

RO č.2/BV

Zníženie rozpočtu bežných výdavkov v kat. 630 – Tovary a služby spolu vo výške 1 239 936 €, v tom zníženie v prvku 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť 24 933 € a v programe 0EK0I Informačné technológie financované zo ŠR - MK SR v sume 1 215 003 €. Pôvodne SNK žiadala v tejto výške o preklasifikovanie bežných výdavkov na kapitálové výdavky, predovšetkým na obstaranie HW/SW pre knižnično-informačný systém 3. Generácie (KIS3G) vo výške 1 215 003 €. Žiadosť bola v plnej výške zamietnutá a rozpočet SNK bol o 1 239 936 eur znížený.

RO č.3/BV

Zníženie rozpočtu bežných výdavkov v kat. 630 – Tovary a služby v prvku 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť vo výške 112 500 € a navýšenie v kat. 610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania vo výške 40 000 eur.

Našej žiadosti o presun finančných prostriedkov z kat. 630 do kat. 610 vo výške 112 500 € na vykrytie nedostatku mzdových prostriedkov nebolo vyhovené v plnej výške. Bol realizovaný presun len vo výške 40 000 € v rámci existujúceho záväzného ukazovateľa pre kapitolu MK SR a ostatné prostriedky vo výške 72 500 € boli v rozpočte SNK viazané.

RO č.3/KV

Uvoľnenie viazaných kapitálových výdavkov s kódom zdroja 131K v prvku programovej štruktúry 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť na IA č. 37 377 – Digitálna knižnica a digitálny archív v sume 1 000 000 €. Prostriedky boli rozviazané len z dôvodu ich následného presunu na použitie v roku 2022.

RO č.4/BV

Zvýšenie rozpočtu v prvku 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť v kat. 600 o 138 392 €, z toho v kat. 610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania o 102 550 €.

RO sa realizovalo z dôvodu plnenia Dodatku č.1 ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme na rok 2021, v ktorých sa za podmienok ustanovených v predmetnom dodatku dohodlo vyplatenie odmeny vo výške 350 eur pre zamestnanca.

RO č.5/BV

Zvýšenie záväzného ukazovateľa limitu príjmov ŠR (zdroj 111) o 30 000 €.

RO č.6/BV

Zníženie rozpočtu bežných výdavkov v kat. 630 – Tovary a služby v prvku 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť (zdroj 111) o 828 000 € – úspora BV z dôvodu uskutočňovaných rozsiahlych opatrení na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19.

RO č.7

Zníženie rozpočtu kapitálových výdavkov – viazanie v zmysle § 8 odst.6 zákona č. 523/2004 Z. z. na použitie v roku 2022:

- v prvku programovej štruktúry 08T0109 Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva v sume 80 592 € na IA č. 39 726 SNK - Rekonštrukcia a modernizácia objektov v detašovanom pracovisku Vrútky (dofinancovanie PD pre objekt č.1 DP SNK vo Vrútkach – rozšírenie úložných kapacít pre depozity)

- v prvku programovej štruktúry 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť v sume 1 000 000 € na IA č. 37 377 SNK – Digitálna knižnica a digitálny archív

RO č.8

Zvýšenie záväzného ukazovateľa limitu príjmov ŠR (zdroj 111) o 1 500 €

Po realizácii rozpočtových opatrení boli záväzné ukazovatele a limity ŠR upravené nasledovne:

Ukazovateľ		Ekonomická klasifikácia	Upravený rozpočet (v €)
1.	Príjmy ŠR (zdroj 111)	200	135 000

2.	Bežné výdavky 08S + 0EK spolu (zdroj 111)	600	8 863 915
2.1	Bežné výdavky 08S 0105 spolu (zdroj 111)	600	8 030 945
	z toho: mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	610	3 747 633
2.2	Bežné výdavky 0EK 01	600	832 970
3.	Kapitálové výdavky 08T 01 (zdroj 111)	700	13 600
Výdavky celkom (BV spolu + KV spolu)		600 + 700	8 877 515
Limit počtu zamestnancov (prepočítaný)		-	287

4.1 Príjmy organizácie

Rozpisom záväzných ukazovateľov na rok 2021 bol SNK stanovený záväzný ukazovateľ rozpočtových príjmov vo výške 103 500 €. Ukazovateľ príjmov bol v decembri 2021 upravený RO č. 5 a následne RO č. 8, čím sa záväzný limit príjmov zvýšil na 135 000 €.

Rozpočtované príjmy SNK boli za sledované obdobie naplnené čiastkou 135 942 €, čo predstavuje plnenie príjmov na 100,7%.

Vysoké plnenie príjmov je spôsobené predovšetkým prevodom nevyčerpaných miezd a prislúchajúcich odvodov za 12/2020 z účtu cudzích prostriedkov (depozitného účtu) vo výške 52 119 € na príjmový účet - Iné nedaňové príjmy (kat.290) a tiež príjmom (kat 210 – Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku) na základe dohody o urovaní nárokov za užívanie priestorov strechy za účelom prevádzkovania telekomunikačných zariadení za obdobie rokov 2017 – 2020 od firmy Towercom, a.s. Bratislava a firmy AVIS, s.r.o Nitra v celkovej výške 13 096 €. Jednorazovými príjmami s ktorými sme v rozpočte príjmov nepočítali sú aj príjmy za odpadový papier a kovový šrot, ktorý vznikol pri výmene radiátorov v sídelnej budove SNK v celkovej výške 2 292 €.

Bez vyššie uvedených (jednorazových) príjmov je plnenie príjmov nízke a bolo ovplyvnené predovšetkým opatreniami súvisiacimi s pandemiou COVID-19.

Plnenie príjmov v kat. 210 Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku v objeme 18 720 € predstavuje plnenie na 100,0 % upraveného rozpočtu.

- Príjmy na položke 212 Príjmy z vlastníctva vo výške 18 720 € tvoria nasledovné položky:

z prenájmu nebytových priestorov (ako je prenájom časti strechy za účelom prevádzkovania telekomunikačných zariadení, vrátane príjmov z dohôd o urovaní nárokov za užívanie priestoru strechy v predchádzajúcich rokoch , príležitostný prenájom priestorov v Brodzanoch)	17 826
z prenájmu bytov nachádzajúcich sa v budove SNK	894

Plnenie príjmov v kat. 220 Administratívne a iné poplatky a platby v čiastke 47 092 € predstavuje plnenie na 100,0 % upraveného rozpočtu.

- Príjmy na položke 222 Pokuty, penále a iné sankcie v celkovej výške 1 557 €, plnené na 100,0%, tvoria nasledovné príjmy súvisiace najmä s nedodrzaním výpožičnej lehoty a nevrátením dokumentov čitateľmi :

za upomienky, oneskorené vrátenie kníh	993
za stratu diela a poškodenie kníh, stratu dochádzkovej karty	564

- Príjmy na položke 223 Poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja služieb vo výške 45 535 € predstavuje plnenie na 100,0 % v porovnaní s upraveným rozpočtom a tvoria ho nasledovné položky:

Servisný poplatok za používanie softvéru - Knižnično-informačného systému 3. generácie pre malé a stredné knižnice (KIS MaSK - knižnice, ktoré nemajú možnosť pracovať so systémom VIRTUA)	20 063
z predaja kníh a publikácií z vydavateľskej činnosti SNK	11 537
za reštaurátorské služby	995
za kopírovacie služby (xeroxové služby, skenovanie, napal'ovanie CD, za vlastné foto, kameru)	7 307
zo vstupného v našich dvoch múzeách	600
za MMVS a MVS	1 313
za registráciu čitateľov	1 183
za predaj propagačného materiálu	245
za kovový šrot a odpadový papier	2 292

Plnenie celkových príjmov ovplyvnili predovšetkým príjmy na položke 292 Ostatné príjmy čiastkou 70 130 € v percentuálnom plnení na 101,4 % voči upravenému rozpočtu. V tom sú príjmy:

z refundácií nákladov z predchádzajúcich rokov – napr. úhrada faktúr za energie, úhrada faktúr za služby	12 971
z dobropisov z minulých rokov – za elektrickú energiu, plyn	4 844
z vratiek – poisťného zo zúčtovania sociálneho poistenia za zamestnanca za rok 2020, zdravotného poistenia za zamestnávateľa za rok 2020, prevod finančných prostriedkov z nevyplatených miezd a odvodov za 12/2020 z depozitného účtu	52 315

4. 2 Výdavky organizácie

Rozpisom záväzných ukazovateľov ŠR na rok 2021 bol MK SR stanovený rozpočet výdavkov vo výške 10 865 959 €, vrátane výdavkov na udržateľnosť 3 856 095 € a výdavkov na vedecko-výskumnú činnosť vo výške 139 260 €. Rozpisom záväzných ukazovateľov boli rozpísané len bežné výdavky.

Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet výdavkov upravený na celkovú sumu 8 877 515 €, vtom bežné výdavky 8 863 915 € a kapitálové výdavky 13 600 €.

K sledovanému obdobiu boli celkové výdavky čerpané sumou 8 801 572 € na 99,1 % v porovnaní s upraveným rozpočtom. Čerpané boli rozpočtové bežné výdavky vo výške 8 787 972 € a kapitálové výdavky v objeme 13 600 €.

Výdavky podľa programovej štruktúry

Výdavky organizácie sa realizovali v nasledovných programoch:

08S – Tvorba, šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt, v prvku 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť

0EK – Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu, v prvku 0EK0101 Systémy vnútornej správy, v prvku 0EK0102 Špecializované systémy, 0EK0103 Podporná infraštruktúra a v prvku 0EK0104 ORES – Podpora prezentácia kultúrno-osvetovej činnosti

08T – Tvorba a implementácia politik, v prvku 08T0106 Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižničných fondov a v prvku 08T0109 Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva

Rozpočet 2021 podľa programovej štruktúry v €	08S	0EK	08T	Celkom
	BV	BV	KV	
Schválený	8 817 986	2 047 973	0	10 865 959
Upravený	8 030 945	832 970	13 600	8 877 515
Skutočnosť	8 021 703	766 269	13 600	8 787 972
% plnenia	99,9	92,0	100,0	99,0

Výdavky podľa funkčnej klasifikácie

Rozpočet 2021 v €	08.2.0 Kultúrne služby		08.5.0 Výskum a vývoj v oblasti rekreácie, kultúry a náboženstva	Celkom
	BV	KV	BV	
Schválený	10 726 699	0	139 260	10 865 959
Upravený	8 754 062	13 600	109 853	8 877 515
Skutočnosť	8 678 119	13 600	109 853	8 801 572
% plnenia	99,1	100,0	100,0	99,1

A. Bežné výdavky – hlavná kategória 600

Celkový rozpočet bežných výdavkov k poslednému dňu sledovaného obdobia predstavoval výšku 8 863 915 €, v tom:

- prostriedky v programe 08S vo výške 8 030 945 € (vrátane udržateľnosti 1 918 821 € a prostriedkov na vedecko-výskumnú činnosť v objeme 109 853 €).
- prostriedky v programe 0EK vo výške 832 970 € (vrátane udržateľnosti 469 690 €)

K 31. decembru 2021 boli celkové bežné výdavky čerpané v sume 8 787 972 € na 99,1 % z upraveného rozpočtu, v tom:

- prostriedky v programe 08S sa čerpali vo výške 8 021 703 € na 99,9 % (vrátane udržateľnosti 1 918 821 € na 100,0 % a vedecko-výskumnej činnosti vo výške 109 853 € na 100,0 %)
- prostriedky v programe 0EK v objeme 766 269 € na 92,0 % (vrátane udržateľnosti 469 690 € na 100,0 %)

Bežné výdavky boli čerpané podľa ekonomickej klasifikácie nasledovne:

Kat. 610 – mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Rozpisom záväzných ukazovateľov na rok 2021 bol stanovený záväzný limit mzdových prostriedkov vo výške 3 605 083 €. RO č.3/BV bola realizovaná úprava - zvýšenie v kat.610 o 40 000 € (žiadosti SNK o preklasifikovanie 112 500 € z kat. 630 bolo tým vyhovené len čiastočne).

Z dôvodu vyplatenia odmeny vo výške 350 € na zamestnanca v zmysle Dodatku č.1 ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme na rok 2021, bol rozpočet SNK zvýšený v kat. 610 o 102 550 € RO č.4/BV.

Záväzný ukazovateľ rozpočtu mzdových prostriedkov na rok 2021 bol vyššie uvedenými rozpočtovými opatreniami zvýšený na sumu 3 747 633 €. K 31.decembru 2021 boli celkové výdavky na mzdy čerpané v sume 3 747 633 €, čo predstavuje 100,0 % upraveného rozpočtu.

Z prostriedkov kat. 610 sa na udržateľnosť čerpali finančné prostriedky v objeme 952 548 € čerpané na 100,0 % a na vedu a výskum vo výške 16 608 € na 100,0 % v porovnaní s rozpočtom.

Kat. 620 – Poistné a príspevok do poisťovní

Rozpočet na poistné a príspevky do poisťovní bol na rok 2021 schválený v sume 1 259 199 €. Rozpočtovým opatrením a presunom v kompetencii organizácie bol zvýšený na sumu 1 308 488 €. K 31 decembru 2021 boli čerpané výdavky na úhradu poistného za zamestnávateľa do príslušných zdravotných poisťovní a do Sociálnej poisťovne a na úhrady príspevkov do doplnkových dôchodkových poisťovní v súlade s platnými právnymi predpismi a kolektívnou zmluvou na rok 2021 v čiastke 1 308 488 €, čo je na 100,0 % čerpania upraveného rozpočtu. Z prostriedkov kat. 620 sa na udržateľnosť čerpali finančné prostriedky v objeme 333 337 € a na vedu a výskum vo výške 5 832 €. Výška výdavkov v kat. 620 závisí od objemu vyplatených mzdových prostriedkov, vrátane odstupného a odchodného a od finančných prostriedkov na odmeny zamestnancov mimopracovného pomeru.

Kat. 630 – Tovary a služby

Rozpočet v kat. 630 bol schválený vo výške 5 957 664 € (vrátane udržateľnosti 2 753 594 € a prostriedkov na vedecko-výskumnú činnosť 42 653 €).

Rozpočtovými opatreniami bol upravený na 3 725 677 € (vrátane udržateľnosti 1 099 381€ a prostriedkov na vedecko-výskumnú činnosť 66 606 €).

K 31 decembru 2021 boli čerpané výdavky na nákup tovarov a služieb v objeme 3 649 734 €, čo je na 98,0 % v porovnaní s upraveným rozpočtom. Z toho na udržateľnosť vo výške 1 099 381€, t.j. na 100% v porovnaní s upraveným rozpočtom a na vedecko-výskumnú činnosť v sume 66 606 € na 100% upraveného rozpočtu.

Čerpanie v kat. 630 ovplyvnili nasledovné položky a podpoložky:

Objemovo najvyššie čerpanou položkou v rámci kat. 630 je položka 637 Služby s celkovým čerpaním vo výške 1 205 384 €, v percentuálnom vyjadrení na 99,2 % v porovnaní s upraveným rozpočtom.

Výšku čerpania ovplyvnili predovšetkým výdavky v prvku programu 08S0105 na bežnú prevádzku organizácie v objeme 814 008 € (napr. ochrana objektov 302 879 €, výdavky na stravovanie 101 536 €, upratovanie, pranie, deratizácia vo výške 77 225 €, revízie a kontroly zariadení 45 119 €, na väzbu periodík 40 000 €, daň z nehnuteľnosti spolu 35 621 €, výdavky na propagáciu, reklamu a inzerciu v sume 31 497 €, prídely do sociálneho fondu 30 939 €), tiež výdavky na udržateľnosť vo výške 310 303 € (najmä na ochranu objektov vo výške 130 397 €, za revízie a kontroly zariadení vo výške 92 934 €, výdavky súvisiace so stravovaním v sume 32 196 €, upratovanie, pranie, deratizácia vo výške 21 307 € a tvorba SF vo výške 10 944 €) a aj výdavky na vedu a výskum vo výške 65 790 € (z toho tlač publikácií za 57 475 €, odmeny a príspevky 7 759 €). Za služby v oblasti IKT v programe 0EK01 - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu sa vyčerpali prostriedky vo výške 15 283 € (z toho na udržateľnosť 449 €). Finančné prostriedky v tomto programe boli použité na softvérovú podporu a helpdesk, na školenia v oblasti IKT, CBA analýzy systémov KIS3G, DIKDA, ONK a na automatizovaný dochádzkový systém.

Druhou objemovo najvyššie čerpanou položkou v rámci kat. 630 je položka 635 Rutinná a štandardná údržba s celkovým čerpaním 1 095 925 €, čo je v porovnaní s upraveným rozpočtom 1 134 726 € na 96,6 %. Výšku výdavkov na tejto položke ovplyvňovalo čerpanie prostriedkov na bežnú činnosť organizácie vo výške 549 083 €. Tvorila ju najmä rutinná a štandardná údržba v prvku 08S0105 vo výške 410 554 €, ktoré sa použili predovšetkým na realizáciu opravy renesančného kaštieľa - pamiatkovej budovy Slovanského múzea A.S. Puškina v Brodzanoch (sanácia základov muriva, oprava strechy, oprava stien, oprava okna, oprava elektroinštalácie a oprava krovu) v sume 214 963 €, prostriedky v sume 114 310 €, ktoré sa použili najmä na opravu strechy sídelnej budovy, výmenu podlahových krytín a opravu elektroinštalácie a ďalšie prostriedky v sume 67 302 € vynaložené najmä na opravu vykurovacieho systému v sídelnej budove, údržbu výmenníkovej stanice tepla, , údržbu kanalizácie, vodomerov a potrubia, údržbu požiarnej a zabezpečovacej techniky, opravu bleskozvodov a strojov, prístrojov a zariadení. Na reštaurovanie historického nábytku v Múzeu SMASP v Brodzanoch sa vynaložila suma vo výške 13 980 €.

V prvku programu 0EK0104 sa pri údržbe softvéru mimo udržateľnosť vynaložilo 138 528 €, ktoré predstavovali najmä servisné poplatky za údržbu softvéru Virtua knižnično-informačného systému KIS3G.

Čerpanie položky 635 Rutinná a štandardná údržba na udržateľnosť projektu DIKDA s celkovým čerpaním vo výške 546 843 € ovplyvňovalo vynaloženie 465 715 € v prvku 0EK0104 (na údržbu výpočtovej techniky 273 133 € a na údržbu softvéru 192 583 €) a čerpanie sumy 81 128 € v prvku programu 08S0105 na údržbu prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení.

Ďalšou položkou, ktorá ovplyvnila čerpanie v kat. 630 je položka 633 Materiál s celkovým čerpaním vo výške 676 796 € na 96,0 % v porovnaní s upraveným rozpočtom.

Výšku čerpania ovplyvnilo čerpanie za materiál na bežnú prevádzku organizácie v prvku programu 08S0105 v objeme 578 491 € (z toho najmä za hromadnú licenciu autorskej spoločnosti LITA za rok 2020 vo výške 360 000 €, nákup kníh a časopisov vo výške 133 372 €, nákup tonerov 23 584 €, čistiaceho, hygienického a dezinfekčného materiálu 14 737 €, nákup interiérového vybavenia v hodnote 12 624 €, kancelárskeho materiálu v sume 11 419 €), v prvkoch programu 0EK01 v sume 78 814 € (nákup výpočtovej techniky, nákup softvéru, licencií a telekomunikačnej techniky) a tiež čerpanie udržateľnosti v celkovej čiastke 18 836 € (z toho reštaurátorský materiál, kancelársky a čistiaci materiál, technické plyny, chemikálie, ochranné pracovné prostriedky a palivá ako zdroj energie celkovej sume 15 310 € v prvku 08S0105 a nákup výpočtovej techniky v hodnote 3 526 € v prvku programu 0EK0104).

Objemovo významnou položkou v rámci kat. 630 bola aj položka 632 – Energie, voda a komunikácie s celkovým čerpaním 607 867 € na 100,0 % v porovnaní s upraveným rozpočtom. V prvku programu 08S0105 tvorili výdavky 551 370 € vrátane udržateľnosti vo výške 187 637 € (výdavky za elektrickú energiu, plyn, teplo, vodné, stočné a poštové a kuriérske služby). V programe 0EK01 sa čerpali prostriedky vo výške 56 497 € za telekomunikačné služby a komunikačnú infraštruktúru.

V menšej miere ako predchádzajúce položky ovplyvnili čerpanie kat. 630 i nasledujúce položky:

Položka 636 Nájomné za prenájom vo výške 49 874 €. Z toho na udržateľnosť v objeme 31 014 € za prenájom skladových priestorov a prenájom tlakových fliaš. Ostatné prostriedky v prvku programu 08S0105 boli čerpané na úhradu výdavkov súvisiacich s prenájomom priestorov knižnice v kaštieli Oponice, prenájomom výstavných plôch, prenájomom kopírovacích strojov, informačných tabúl, prenájomom odpadových nádob a plošín v celkovej sume 10 955 €. V prvku programu 0EK0I03 boli čerpané prostriedky vo výške 7 905 € za prenájom optických vlákien.

Položka 634 Dopravné náklady bola vo výške 10 543 €, percentuálne na 100 % k upravenému rozpočtu, z toho na udržateľnosť sa vyčerpalo 4 299 €. Výdavky zahŕňujú hlavne náklady na PHM, servis, údržbu a opravy áut, STK, poistenie zmluvné a havarijné, karty, diaľničné známky a poplatky za parkovanie. K sledovanému obdobiu vlastní SNK 9 osobných automobilov, z toho 3 automobily slúžili výlučne len na zabezpečenie úloh spojených s udržateľnosťou projektu DIKDA.

Položka 631 Cestovné náhrady s vyčerpanou čiastkou 3 345 € boli plnené v porovnaní s upraveným rozpočtom na 100,0 %, v tom sa tuzemské náhrady čerpali vo výške 3 286 € a zahraničné vo výške 59 €. Z dôvodu prijatých opatrení súvisiacich s ochorením COVID-19 sa tuzemské a zahraničné pracovné cesty uskutočnili len vo veľmi obmedzenom počte.

Kat. 640 – Bežné transfery

Pôvodný rozpočet v objeme 44 013 € bol presunmi na organizácii navýšený na 82 117 €, hlavne z dôvodu zabezpečenia finančných prostriedkov na vyplatenie odstupného a odchodného a z dôvodu poskytnutia finančného príspevku na stravovanie zamestnancom - transfer jednotlivcovi. Čerpaný bol vo výške 82 117 € na 100,0 %. Podľa ekonomickej klasifikácie sa v roku 2021 čerpali výdavky nasledovne:

Podpoložka	Suma (v €)
642 006 Transfery na členské príspevky v tuzemsku	806
642 012 Na odstupné	33 025
642 013 Na odchodné	16 247
642 014 Jednotlivcovi	6 422
642 015 Na nemocenské dávky	11 774
649 003 Transfery medzinárodnej organizácii	13 843

Členské príspevky za členstvo v tuzemských a zahraničných organizáciách zaplatené v roku 2021 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Organizácia	Zaplatené (v €)
Členské príspevky v tuzemsku	806
v tom	
Medzinárodná rada múzeí - ICOM	447
Spolok slovenských knihovníkov	166
Zväz múzeí na Slovensku	160
Sanet	33
Za členstvo v medzinárodnej organizácii	13 843
v tom	
CENL- Medzinárodná konferencia národných knižníc	2 000
Consortium UDC	1 710

ISBN - Medzinárodná agentúra	1 030
Medzinárodná agentúra pre štandardné číslovanie hudobnín ISMN	500
IFLA - Medzinárodná federácia knih. asociácií. a inštitúcií	483
IADA – Medzinárodná asociácia registrovaných archívov, knižníc a grafických reštaurátorov	120
CERL – Konzorcium európskych vedeckých knižníc	8 000

B. Kapitálové výdavky – hlavná kategória 700

Rozpisom rozpočtu neboli SNK stanovené kapitálové výdavky. Realizovaným RO v I. polroku 2021 bol rozpočet kapitálových výdavkov upravený na sumu 94 192 €. Kapitálové výdavky boli pridelené na základe schválených prioritných projektov v prvku programu 08T0106 Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižničných fondov vo výške 13 600 € a v prvku 08T0109 Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva vo výške 80 592 €

Začiatkom decembra 2021 došlo k uvoľneniu viazaných kapitálových výdavkov s kódom zdroja 131K v prvku programovej štruktúry 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť na IA č. 37 377 – Digitálna knižnica a digitálny archív v sume 1 000 000 eur, z dôvodu ich následného presunu na použitie v roku 2022.

Koncom decembra 2021 boli RO č. 7/KV viazané KV v rozpočte na rok 2021 v sume 1 080 592 € nasledovne:

- v prvku programovej štruktúry 08T0109 Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva v sume 80 592 eur na IA č. 39 726 SNK - Rekonštrukcia a modernizácia objektov v detašovanom pracovisku Vrútky (dofinancovanie PD pre objekt č.1 DP SNK vo Vrútkach – rozšírenie úložných kapacít pre depozity)
- v prvku programovej štruktúry 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť v sume 1 000 000 € na IA č. 37 377 SNK – Digitálna knižnica a digitálny archív

P. č.	Názov investičnej akcie	Zdroj	Prvok	ČIA*	Rozp.	Upravený	Skut.
					podpol.	rozpočet	čerp.
1	SNK – Akvizícia zbierkových predmetov	111	08T0106	15 671	719 002	13 600	13 600
2	SNK – Rekonštrukcia a modernizácia objektov v detašovanom pracovisku Vrútky	111	08T0109	39 726	716	0	0
3	SNK – Digitálna knižnica a digitálny archív	111	08S0105	37 337	711 003	0	0
KV SPOLU					710	13 600	13 600

ČIA* – Číslo investičnej akcie

Zhodnotenie čerpania výdavkov na udržateľnosť projektu Digitálna knižnica a digitálny archív.

Rozpočet bežných výdavkov na udržateľnosť po úprave vo výške 2 388 510 € bol v roku 2021 vyčerpaný na 100,0 %, čiastkou 2 388 510 €.

V kat. 610 – mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania sa na udržateľných pracovníkov projektu vyčerpano celkovo 952 548 € a v kat. 620 – poisťné a príspevky do poisťovní v sume 333 337 €.

Najvyššie výdavky v rámci udržateľnosti projektu DIKDA boli v kat. 630 Tovary a služby v celkovej sume 1 099 381 €. Okrem výdavkov tejto kategórie výdavkov v prvku programu 08S0105 - Knižnice a knižničná činnosť vo výške 629 691 € vykazujeme v rámci udržateľnosti projektu aj výdavky v rovnakej kategórii v programe 0EK0I v celkovej výške 469 690 €.

Najviac čerpanou položkou v rámci kat. 630 bola položka 635 Rutinná a štandardná údržba s celkovým čerpaním 546 843 €. V rámci uvedenej položky sme vykázali čerpanie prostriedkov v prvku programu 0EK0I04 na podporu prezentácie kultúrno-osvetovej činnosti v celkovej sume 465 715 €, a to na údržbu výpočtovej techniky v čiastke 273 133 € (údržba páskovej knižnice, dátových úložísk, sieťovej a serverovej infraštruktúry) a na údržbu softvéru a poskytovanie systémovej podpory vo výške 192 582 €. V danej kategórii výdavkov sa tiež čerpali prostriedky v prvku programu 08S0105 v sume 81 128 € na údržbu prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení (najmä UPS, motorgenerátorov, klimatizácie, rozvádzačov a vzduchotechniky).

Medzi významné položky vo výdavkoch kat. 630 patrili tiež výdavky kat. 637 Služby v celkovej výške 310 752 €, a to predovšetkým výdavky za ochranu objektov a majetku vo výške 130 397 €, na revízie a kontroly zariadení v sume 92 934 €, na stravovanie udržateľných pracovníkov v hodnote 32 196 €, na upratovanie, pranie, deratizáciu v sume 21 307 € a na tvorbu sociálneho fondu vo výške 10 944 €. Výdavky v tejto kategórii, vykazované v prvku 0EK0I03, predstavovali výdavky na softvérovú podporu správy nehnuteľností vo výške 449 €.

Ďalšími objemovo významnými položkami v rámci kat. 630 boli položka 632 – Energie, voda a komunikácie s celkovým čerpaním 187 637 € (z toho najväčšou bola spotreba el. energie v hodnote 171 493 €) a tiež položka 636 – Nájomné za nájom v celkovom objeme 31 014 €, a to najmä za prenájom skladových priestorov a tlakových fliaš.

Zhodnotenie čerpania výdavkov na vedu a výskum

Výdavky na vedu a výskum v celkovej výške 109 853 € boli čerpané v porovnaní s upraveným rozpočtom na 100,0 %. Mzdy vedecko-výskumných pracovníkov predstavovali čiastku 16 608 € a k tomu prislúchajúce odvody v sume 5 832 €. Výdavky v kat 630 Tovary a služby v objeme 66 606 € pozostávajú predovšetkým z výdavkov za služby vo výške 65 790 €, z toho tlač kníh a publikácií vo výške 57 475 €, z výdavkov na autorské honoráre v sume 7 759 €, z výdavkov na stravovanie 403 € a z prídeltu do sociálneho fondu 145 €.

5. Prostriedky Európskej únie a na spolufinancovanie

SNK v roku 2021 nečerpala a neprijala prostriedky z rozpočtu EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na základe medzinárodných zmlúv.

6. PERSONÁLNE OTÁZKY

Na rok 2021 bol stanovený záväzný limit priemerného evidenčného prepočítaného počtu zamestnancov vo výške 287. SNK dosiahla k 31. 12. 2021 **fyzický stav zamestnancov 277**, z toho 198 žien. So skráteným pracovným úväzkom zamestnávala 7 zamestnancov a 20 zamestnancov so zmenenou pracovnou schopnosťou.

V priebehu roka 2021 bolo uzatvorených **6 nových pracovných pomerov** a pracovný pomer **ukončilo 29 zamestnancov**.

V roku 2021 zamestnávala SNK aj uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine, na základe dohody uzatvorenej podľa § 10 ods. 3, ods. 9 a násl. zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi v platnom znení. Dobrovoľnícku činnosť v SNK vykonávalo celkovo 5 uchádzačov o zamestnanie.

Oddelenie pre ľudské zdroje zrealizovalo v roku 2021 celkovo 5 výberových konaní.

Priemerný evidenčný počet zamestnancov od 01. 01. 2021 do 31. 12. 2021

Fyzický			Prepočítaný		
spolu	ženy	muži	spolu	ženy	muži
278,31	198,83	79,48	276,11	197,63	78,48

Podľa prílohy č. 3 k nariadeniu vlády č. 388/2018 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme (základná stupnica) je odmeňovaných 272 zamestnancov SNK.

Podľa prílohy č. 5 k nariadeniu vlády č. 388/2018 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme (osobitná stupnica výskumných a vývojových zamestnancov) sú odmeňovaní 5 zamestnanci SNK.

Rozpočet mzdových prostriedkov na rok 2021 bol vo výške 3 605 083 € a rozpočtovými opatreniami v roku 2021 bol upravený na výšku 3 747 633 €. Rozpočet mzdových prostriedkov bol k 31. 12. 2021 čerpaný vo výške 3 747 633 €. Skutočná priemerná mzda k 31. 12. 2021 je 1 082 €.

Poistné a príspevky zamestnávateľa do poisťovní a NÚP boli rozpísané vo výške 1 259 199 €. Rozpočtovými opatreniami boli upravené na výšku 1 308 488 €.

Štruktúra zamestnancov

Členenie zamestnancov fyzický stav k 31. 12. 2021	Počet
Odborní zamestnanci	203
Administratívni zamestnanci	48
Ostatní	26
Spolu	277

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov SNK k 31. 12. 2021		
Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet zamestnancov	%
VŠ – III. stupeň	13	4,7
VŠ – II. stupeň	131	47,3
VŠ – I. stupeň	11	3,9
Stredné odborné s maturitou	105	37,9
Stredné odborné bez maturity	16	5,8
Základné	1	0,4
Spolu	277	100

Veková štruktúra zamestnancov SNK k 31. 12. 2021		
Vek zamestnancov	Počet zamestnancov	%
18 – 25 rokov	1	0,4
26 – 30 rokov	21	7,6
31 – 40 rokov	62	22,4
41 – 50 rokov	85	30,7

51 – 59 rokov	65	23,4
Nad 60 rokov	43	15,5
Spolu	277	100

V roku 2021 dosiahol priemerný vek zamestnancov výšku 46,89 rokov (priemerný vek žien 47,64 rokov, priemerný vek mužov 45,03 rokov).

K 31. 12. 2021 mala SNK 36 vedúcich zamestnancov, z toho 27 žien, t. j. 75 %. Na materskej a rodičovskej dovolenke bolo evidovaných 15 zamestnancov.

V roku 2021 starobný dôchodok poberalo 27 zamestnancov, výsluhový dôchodok 6 zamestnancov a 15 zamestnanci boli poberateľmi invalidného dôchodku.

Fyzický stav zamestnancov v jednotlivých odboroch k 31.12.2021	Počet
Generálny riaditeľ	1
Kancelária generálneho riaditeľa	34
Odbor financií a plánovania	21
Odbor prevádzky a investícií	23
E-Stratégia	52
Národná bibliografia	39
Služby	21
Ochrana fondov	39
Odbor správy a výskumu pôvodných prameňov	27
Odbor správy a spracovania HKD a HKF	14
Knižničný inštitút	6
Spolu	277

Organizačná štruktúra SNK

Od 1. apríla 2016 nadobudol v SNK účinnosť nový organizačný poriadok zo dňa 02. 12. 2014, v znení dodatku č. 1 zo dňa 02. 03. 2015, dodatku č. 2 zo dňa 12. 08. 2015, dodatku č. 3 zo dňa 24. 09. 2015, dodatku č. 4 zo dňa 08. 12. 2015, dodatku č. 5 zo dňa 11. 03. 2016, dodatku č. 6 zo dňa 30. 04. 2019 a dodatku č. 7 zo dňa 15. 07. 2019, dodatku č. 8 zo dňa 17. 12. 2019, dodatku č. 9 zo dňa 25. 06. 2020 a dodatku č. 10 zo dňa 20. 05. 2021, ktorý je základným vnútorným organizačným predpisom SNK, určujúcim vnútorné členenie SNK, rozsah oprávnení a zodpovednosti vedúcich zamestnancov a rozsah pôsobnosti a vzájomné vzťahy organizačných útvarov.

K 31. 12. 2021 bolo vytvorených **293 systemizovaných pracovných miest**.

Štruktúra organizačných útvarov a počty systemizovaných pracovných miest v Slovenskej národnej knižnici k 31. 12. 2021:

Generálny riaditeľ SNK (spolu 1 SPM)

Útvar vnútorného auditu (spolu 1 SPM)

Vnútorný audítor (1 SPM)

Odbor kancelária generálneho riaditeľa (spolu 33 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Sekretariát generálneho riaditeľa (3 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (2 SPM)

Oddelenie pre ľudské zdroje (4 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (3 SPM)

Oddelenie pre styk s médiami a verejnosťou (4 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (3 SPM)

Vydavateľstvo (6 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (5 SPM)

Literárne múzeum (10 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (9 SPM)

Slovanské múzeum A. S. Puškina (5 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (4 SPM)

Odbor financií a plánovania (spolu 23 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Finančné oddelenie (11 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (10 SPM)

Právne oddelenie (5 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (4 SPM)

Projektová kancelária (2 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (1 SPM)

Oddelenie registratúry (4 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (3 SPM)

Odbor prevádzky a investícií (spolu 22 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Investičné oddelenie (3 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (2 SPM)

Oddelenie prevádzky a majetku (18 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (17 SPM)

odbor e-Stratégia (spolu 56 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

IKT (13 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (12 SPM)

Digitalizačné centrum (42 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (41 SPM)

odbor Národná bibliografia (spolu 40 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Oddelenie doplňovania (13 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (12 SPM)

Oddelenie spracovania kníh a špeciálnych dokumentov (12 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (11 SPM)

Oddelenie spracovania seriálov (7 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (6 SPM)

Oddelenie analytickej bibliografie a autorizovaných selekčných údajov (7 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (6 SPM)

odbor Služby (spolu 23 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Oddelenie výpožičných služieb a medziknižničných výpožičných služieb (9 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (8 SPM)

Oddelenie informačných služieb (5 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (4 SPM)

Oddelenie študovní (8 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (7 SPM)

odbor Ochrana fondov (spolu 44 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Oddelenie prípravy dokumentov (11 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (10 SPM)

Oddelenie reštaurovania a konzervovania (13 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (12 SPM)

Výskum a vývoj (5 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (4 SPM)

Ochrana a správa depozitov (14 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (13 SPM)

Odbor správy a výskumu pôvodných prameňov (spolu 30 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Literárny archív (16 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (15 SPM)

Národný biografický ústav (13 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (12 SPM)

Odbor správy a spracovania HKD a HKF (spolu 14 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Oddelenie správy HKD a HKF (6 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (5 SPM)

Oddelenie spracovania HKD a HKF (7 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (6 SPM)

odbor Knižničný inštitút (6 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (5 SPM)

Aktivity zamerané na vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov

Cieľom politiky a programov vzdelávania v organizácii je zabezpečiť kvalifikovaných a vzdelaných zamestnancov, ktorí sú schopní naplňať súčasné i budúce potreby organizácie. Vzhľadom na pretrvávajúcu pandemickú situáciu a opatrenia prijaté na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19 sa zamestnanci v prevažnej miere zúčastňovali online školení. SNK vynaložila na vzdelávanie a rozvoj zamestnancov v roku 2021 celkovo 10 108,80 €.

Prehľad školení a oblastí vzdelávania v roku 2021	Počet zamestnancov
Školenia na získanie a udržanie odbornej spôsobilosti školenie vodičov z povolaní a vodičov referentských vozidiel; obsluha stabilných tlakových nádob, rozvodov potrubí ÚK, teplovodných kotlov; odborná príprava na práce s toxickými látkami; preškolenie na BOZP a PO	304
Vzdelávanie zamerané na znalosť legislatívy a preškolenie na legislatívne zmeny z oblasti ekonomickej, mzdovej, právnej, personálnej, investičnej, správy registratúry	23
Školenia z oblasti IT Vylepšenie web funkcionalít Chamo, KOHA, Vufind, Primo; Tailwind CSS; Skriptovanie v Linuxe; Programovanie v Pythone a databázové softvéry; IT Academy – wordpress a configuračné súbory serverov ; Systém GIT ; Solaris - administrácia systému KIS3G; Prístupnosť webových sídel pre editorov; Úvod do UX dizajnu	19
Akreditovaný vzdelávací program Lektor	6

Školenia pre knihovníkov Udržateľnosť v knihovniach; Elektronické informačné zdroje pre vedu; Advokácia knižníc; Hovoríme, ale je nám rozumieť?; Syndróm vyhorenia u knihovníka a jeho ďalšia motivácia; Modernizácia múzejných depozitárov a podmienky ich sprístupňovania verejnosti; Fake news, hoax, spam na sociálnych sieťach a internete; Negociačné schopnosti u knihovníka v službách; Spoločenský protokol v knižnici; Rozvoj venkovských knihojen v novém APO; Asertívna komunikácia a odolnosť voči stresu; Tvorba PR videa v knižnici; Účelný dizajn interiérov knižníc-príklady z praxe; Jak rozvíjet (nejen) základní dovednosti dospělých v rámci celoživotního vzdělávání a jiné	42
Manažérske školenia Leadership pre riaditeľov knižníc	1
Jazykové vzdelávanie Prehĺbenie znalostí anglického jazyka	3
Celkový počet zamestnancov, ktorí sa zúčastnili na vzdelávaní	398

Prehľad odborných konferencií a workshopov v roku 2021	Počet účastníkov
Elektronické služby knihojen VI.; NAPLE Fórum 2021; Tlib 2021 - Knižnica ako báza neformálneho vzdelávania; XXIV. Archívne dni v SR; Pramene slovenskej hudby X; Malé osobnosti veľkých dejín – veľké osobnosti malých dejín; Museologica literaria 2021; Veda a jej rozvoj v zrkadle pamiatok knižnej kultúry; IADA Kodaň 2021 -Starostlivosť a ochrana rukopisov; Praha NKP workshop; City Archives Budapest workshop, UDCC virtual annual meeting; The Out of Commerce works portal testing with users – EUIPO; EURIG virtual annual meeting; RDA in Europe virtual meeting; Interoperability of Data of Cultural Heritage Institutions in the Digital Space: Terminological Aspect; „Archivy, knihovny, muzea v digitálnom svete 2021 (22. ročník)“	29

Aktivity zamerané na starostlivosť o zamestnancov

Dňa 12. 2. 2021 bola podpísaná kolektívna zmluva medzi SNK a ZV ZO SLOVES SNK, platná do 31. 12. 2022, ktorá okrem iného upravuje aj sociálnu oblasť a čerpanie sociálneho fondu. V súvislosti s uplatňovaním Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa vo verejnej službe je pracovný čas zamestnancov v SNK skrátený na 37,5 hodiny týždenne. U zamestnancov, ktorí pracujú v dvojzmennej prevádzke, je pracovný čas 36,25 hodiny týždenne a v nepretržitej prevádzke najviac 35 hodín týždenne. Pracovný čas zamestnancov, ktorí pracujú s dokázaným chemickým karcinogénom, je 33,5 hodiny týždenne. V záujme zvýšenia efektívnosti práce a lepšieho zabezpečenia potrieb zamestnancov pri rovnomernom rozvrhnutí pracovného času je v SNK zavedený pružný pracovný čas. V zmysle Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa bol zamestnancom, na ich žiadosť podľa §141 ods. 3 písm. c) Zákonníka práce, poskytnutý jeden deň pracovného voľna s náhradou funkčného platu.

Základnú výmeru dovolenky zamestnancov upravuje Kolektívna zmluva vyššieho stupňa a je stanovená v rozsahu jeden týždeň nad rámec minimálnej výmery dovolenky ustanovenej v § 103 ods. 1 a ods. 2 ZP. Stravovanie zamestnancov bolo v roku 2021 zabezpečené poskytovaním elektronických stravovacích kariet.

Zamestnancom oboru ochrana fondov zaradeným do 3. kategórie rizikovosti práce bol celý rok vyplácaný príplatok za prácu v sťažovaných podmienkach a príspevok na DDP.

Športové a kultúrne podujatia pre zamestnancov sa z dôvodu pretrvávajúcej pandemickej situácie a opatrení prijatých na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19 nerealizovali.

ZÁVER

Merateľné ukazovatele plnenia kontraktu za rok 2021 ukazujú, že pri plnení svojich úloh bola SNK aktívna aj napriek pretrvávajúcej pandémie COVID-19.

Jednotlivé pracoviská SNK boli v roku 2021 pre verejnosť uzavreté v súlade s platnými nariadeniami vlády SR a Úradu verejného zdravotníctva SR (ÚVZ SR). Študovne boli zatvorené 127 pracovných dní, múzeá 89 pracovných dní a Aponiovská knižnica v Oponiciach bola zatvorená 72 dní. Služby boli poskytované v čo najširšom rozsahu online. To prispelo najmä k poklesu počtu návštevníkov múzeí a Aponiovskej knižnice. Zamestnanci SNK v tom období pracovali v súlade s odporúčaniami ÚVZ SR z domu (tzv. Home Office). Napriek týmto obmedzeniam sa v prípade vybraných odborných činností SNK podarilo prekročiť niektoré ukazovatele kontraktu – napríklad oproti plánu vzrástol počet odborne ošetrovaných predmetov, ako aj predmetov spracovaných v systéme CEMUZ. Výrazne bol prekročený aj počet dokumentov, ktoré boli pripravené pre komplexnú ochranu a digitalizáciu dokumentov, ako aj počet naskenovaných dokumentov.

V období nútej izolácie SNK presunula ťažisko svojho pôsobenia do virtuálneho priestoru. Zvýšila svoju aktivitu na všetkých sociálnych sieťach, čo sa odrazilo na náraste počtu sledovateľov (followerov) a zobrazení príspevkov (postov). K 31. 12. 2021 mala SNK na najväčšej sociálnej sieti (Facebook) 4 009 stálych sledovateľov a 3 600 účastníkov označilo, že sa im páči profil SNK. Fotografia s vianočným stromčekom v Brodzianskom kaštieli oslovila 67 809 ľudí a zaznamenala 72 036 zobrazení. Mimoriadnej obľube sa medzi používateľmi tešila aj Digitálna knižnica SNK, v ktorej vzrástol nielen počet registrovaných používateľov, ale aj počet zobrazených dokumentov.

Väčšina plánovaných podujatí pre verejnosť sa presunula do obdobia, v ktorom bola vlna ochorenia COVID-19 na ústupe. Dlhodobo naplánované vedecké konferencie, ako aj semináre pre knihovníkov boli zrealizované online. Literárne múzeum SNK uviedlo vo svojich priestoroch tri výstavy. Vylepšená stránka dikda.eu ponúkla verejnosti novinku vo forme online výstav.

Generálna riaditeľka SNK Katarína Krištofová pokračovala vo svojom aktívnom pôsobení vo Výkonnom výbore CENL (Conference of European National Librarians) ako jeho podpredsedníčka, a tiež v Stálom výbore pre národné knižnice IFLA.

Slovenská národná knižnica si odniesla výročnú cenu časopisu *Pamiatky a múzeá za rok 2020* v kategórii publikácií za reprezentatívnu obrazovo-textovú monografiu *Knižná kultúra humanizmu a renesancie vo fondoch a zbierkach Slovenskej národnej knižnice*, ktorá vyšla vo Vydavateľstve SNK. Za zmienku stojí aj skutočnosť, že toto prestížne uznanie SNK nezískala po prvýkrát.

Veľvyslanec Francúzskej republiky v SR Christophe Léonzi vysadil počas svojej oficiálnej návštevy v SNK, v rámci ktorej ocenil prínos SNK k uchovávaniu európskeho písomného kultúrneho dedičstva, do Parku priateľstva pred sídelnou budovou dub močiarna a odovzdal SNK pamätnú medailu Francúzskej republiky.

Aponiovskú knižnicu v Oponiciach navštívil Kip Stephen Thorne s manželkou – nositeľ Nobelovej ceny za fyziku v roku 2017. Ako veľký fanúšik Isaaca Newtona bol nadšený z možnosti prelistovať si jeho najznámejšie dielo *Matematické základy prírodnej filozofie*, ktoré tu Slovenská národná knižnica uchováva.

8. PRÍLOHY

Príloha 1: Tabuľky 1 – 13 (tvoria samostatný súbor)

Príloha 2: Zhodnotenie výsledkov interných, externých kontrol a auditov vykonaných za obdobie roka 2021

Príloha 2

Zhodnotenie výsledkov interných, externých kontrol a auditov vykonaných za obdobie roka 2021

Orgán auditu: –

Dátum vykonania auditu: –

Predmet auditu: –

Výsledok auditu: –

1.

Kontrolný orgán: Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine

Dátum vykonania kontroly: 04. 03. 2021

Predmet kontroly: Kontrola zameraná na dodržiavanie opatrení v súvislosti s pandemickou situáciou.

Výsledok kontroly: Neboli nájdené žiadne nedostatky, kontrola bez závad

2.

Kontrolný orgán: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Odbor kontroly a inšpekcie

Dátum vykonania kontroly: 24.06. 2021 – 27.07.2021

Predmet kontroly: Finančná kontrola k zadávaniu zákazky s nízkou hodnotou – Sanácia základov a muriva – Kaštieľ Brodzany

Výsledok kontroly: Vykonaným overovaním neboli zistené žiadne nedostatky.

3.

Kontrolný orgán: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Odbor vnútorného auditu

Dátum vykonania kontroly: 03.09.2021 – 28.12.2021

Predmet kontroly: kontrola vyplácanie miezd, cestovných náhrad a príspevkov na stravovanie za čas, počas ktorého vykonávali činnosti v inej organizácii za rok 2016, 2017, 2018, 2019 – 2020.

Výsledok kontroly: V zmysle zistených skutočností SNK vyplácala plat, cestovné náhrady a príspevky na stravovanie zamestnancom vykonávajúcim činnosti v inej organizácii (na pracovných cestách) oprávnené a nedošlo k súběžnému vyplácaniu finančných prostriedkov SNK a inej organizácie. V súvislosti s predmetom kontroly a prevenciou nesprávneho postupu v budúcnosti bol v podmienkach SNK prijatý metodický pokyn č. 1/2021, s ktorým boli preukázateľne oboznámení všetci zamestnanci.

4.

Kontrolný orgán: Hasičský a záchranný zbor v Martine

Dátum vykonania kontroly: 05.10.2021

Predmet kontroly: kontrola opláštenia vonkajšieho skladu plynových fľaší s etylénoxidom, iné veci z oboru ochrany pred požiarimi neboli predmetom kontroly

Výsledok kontroly: Štátny požiarňový dozor nenašiel závady ani rozpor s platnou legislatívou ohľadom stavebného riešenia kontrolovaného vonkajšieho skladu.

5.

Kontrolný orgán: Inšpektorát práce – Žilina

Dátum vykonania kontroly: 12.10.2021 – 09.11.2021

Predmet kontroly: Kontrola vybraných ustanovení zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, najmä na vznik pracovného pomeru a náležitostí dokladov preukazujúcich pracovnoprávny vzťah § 42, § 43, skončenie pracovného pomeru § 60 – § 75, pracovný čas § 85 – § 99, poskytovanie dovolenky § 101 – § 116, poskytovanie stravovania § 152, platové náležitosti a poskytovanie platu podľa zákona č. 553/2003 Z. z. , na kontrolu vybraných ustanovení zákona č. 124/2006 Z. z. na zaistenie

BOZP, najmä § 6 – posúdenie rizík, poskytovanie OOPP, lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci, § 7 oboznamovanie a informovanie zamestnancov a na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania fyzických osôb, uvedeného v § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov Kontrolované obdobie september 2020 – august 2021.

Výsledok kontroly: Zistené drobné nedostatky formálneho a administratívneho charakteru (napr. v oblasti evidencie OOPP, termínu poskytovania finančného príspevku na stravné či v oblasti informovania o obsahu zamestnávateľskej zmluvy s doplnkovou dôchodkovou poisťovňou) boli odstránené v termíne do 30 dní od prerokovania protokolu. Za účelom zlepšenia stavu ochrany práce a optimalizácie administratívnych postupov boli vydané Príkazy generálnej riaditeľky SNK č. 10/2021 a č. 11/2021.